Ազգ
Azg armenian daily
17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1999 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 195 (1941)

Ստամբուլում Ռուսաստանի գլխավոր հյուպատոսության տարածքում վնասազերծվել է հզոր պայթուցիկ սարք

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Նոյեմբերի 15-ի ցերեկը Ստամբուլում Ռուսաստանի գլխավոր հյուպատոսության տարածքում վնասազերծվել է մոտ 20 կգ քաշով պայթուցիչ սարք: Այն ամրացված էր պատին դրոշի անմիջական հարեւանությամբ: Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչներից ավելի քան մեկուկես ժամ է պահանջվել ռումբը վնասազերծելու համար: Ժամացույցի մեխանիզմը հաջողվել է կանգնեցնել պայթյունից 40 րոպե առաջ: Պայթուցիչ սարքի հզորությունը եղել է 1,5 կգ տրոտիլին համարժեք: Թուրքիայի իրավապահ մարմինները հետաքննություն են վարում այդ պատահարի առնչությամբ:

ԵԱՀԿ ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

Ստամբուլում Լիսաբոնը չի կրկնվի

ՀՐԱՅՐ ԶՈՐՅԱՆ

Այսօր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ Ստամբուլ կմեկնի Հայաստանի պատվիրակությունը՝ մասնակցելու նոյեմբերի 18-19-ը կայանալիք Եվրոպայի անվտանգության եւ համագործակցության կազմակերպության հերթական գագաթաժողովին:

Ստամբուլի Բեշիկթաշ թաղամասում գտնվող «Չրաղըն» հյուրանոցի նիստերի դահլիճում կայանալիք դարավերջի ամենամեծ գագաթաժողովին իրենց մասնակցությունը կբերեն 54 պետությունների եւ կառավարությունների ղեկավարներ: Ծրագրված է քննության առնել հարցերի լայն շրջանակ. եվրոպական անվտանգության նոր ճարտարապետության կառուցմանը, ԵԱՀԿ անդամ երկրներում մարդու իրավունքների պաշտպանությանը, ժողովրդավարական վերափոխումների անցկացմանը, Եվրոպայում ռազմաքաղաքական հավասարակշռության պահպանմանը, սովորական սպառազինությունների կրճատմանն առնչվող խնդիրներ: Արդյունքում կամբողջացվի եւ կընդունվի «Եվրոպական անվտանգության հռչակագիրը», որով նաեւ կորոշակիացվի ԵԱՀԿ հիմնական ֆունկցիաները, հակամարտությունների տարածաշրջաններում խաղաղարար գործողությունների իրականացման մեխանիզմներն ու դրանց կարգավորման սկզբունքները:

Տես ▸ էջ 2

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Ռուբեն Միրզախանյան. Քաղաքական ճգնաժամն անցավ ժողովրդի կողքով

Հոկտեմբերի 27-ը մեծագույն ողբերգություն էր մեր ժողովրդի կյանքում ոչ միայն մարդկային, այլեւ քաղաքական համակարգի գնահատման առումով, երկիրը ցնցած ահաբեկչական գործողությանն անդրադառնալով, ցավով արձանագրեց Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը: Քանզի, եթե այդ գործողությունը պատահական մարդկանց գործունեության հետեւանք էր, ապա գործ ունենք մի զավեշտական իրավիճակի հետ, որն ի հայտ է բերում իրավական մարմինների սնանկությունը: Եթե նրանց թիկունքում ինչ-որ ուժեր էին, ապա «վայրենի» իրավիճակում է մեր քաղաքական համակարգը, որը հնարավոր է դարձնում ոչ միայն իրենց հետեւանքներով, այլեւ իրականացման վայրի առումով պատմության մեջ նմանը չունեցող գործողություններ, որովհետեւ խորհրդարանը պարզապես օրենսդիր մարմին չէ, այլ քաղաքական կարեւորագույն ինստիտուտ, պետականության խորհրդանիշը ժողովրդի հավաքական ձայնը: Հոկտեմբերի 27-ի ռեալ արձագանքները, Ռ. Միրզախանյանի համոզմամբ, դեռ երկար են զգալու ժողովրդի բարոյահոգեբանական կեցվածքի եւ քաղաքական ինստիտուտների զարգացման առումով, իսկ կառավարության ձեւավորման շուրջ առաջացած կրքերը այդ խորապատկերում ժամանակավրեպ են թվում:

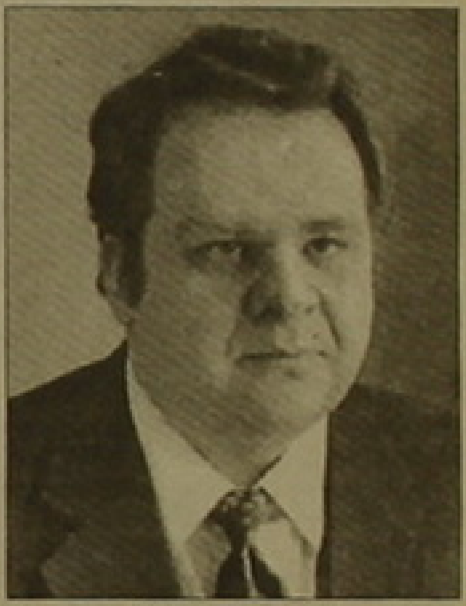

– Ուժային նախարարների նշանակման շուրջ ստեղծված այդ ամբողջ իրարանցումը միայն «վերեւներում» էր ծավալվում: Մեր դիտարկումներով, բնակչության ճնշող մեծամասնությանը բացարձակ չէր հետաքրքրում, թե ով է լինելու ՆԳ կամ ԱԱ նախարարը, որովհետեւ մարդիկ հասկանում են, որ իրենց վիճակը դրանից բնավ չի փոխվելու: Դա լրատվամիջոցների եւ քաղաքական (նաեւ զինվորական) վերնախավի պրոբլեմն էր, ամենեւին՝ ոչ ժողովրդի: Ո՞վ հաղթեց, ո՞վ պարտվեց այդ ընթացքում՝ նախագա՞հը, թե՞ վարչապետը, այլեւս էական չէ: Հոկտեմբերի 27-ին պարտվեցին բոլորը, քանզի ակնհայտ դարձավ, որ մեր քաղաքական համակարգը պետք է արմատապես բարեփոխվի, նոր որակ եւ բովանդակություն ստանա:

Տես ▸ էջ 4

Ունենք նոր գլխավոր դատախազ, աշխատակազմի նոր ղեկավար եւ մի նոր խորհրդական

Նախորդ օրը «Ազգի» նախատեսած պաշտոնական բոլոր փոփոխությունները կատարվեցին, անհայտ էր միայն նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Ալեքսան Հարությունյանի ճակատագիրը, նրան էլ նշանակեցին, ինչպես արվում է նման դեպքերում, նախագահի խորհրդական: Երեկ Ա. Հարությունյանի պաշտոնում նշանակվեց ազգային անվտանգության նախկին նախարար Սերժ Սարգսյանը, որին, ըստ հավաստիացումների, տրվելու է նաեւ անվտանգության խորհրդի քարտուղարի պաշտոնը: Ազդեցիկ պաշտոններ՝ եթե նկատի ունենանք Ռուսաստանի օրինակը:

Հանրապետության նախագահը ստիպված եղավ յուրայիններից եւս մեկին զիջել՝ նա Աղվան Հովսեփյանի փոխարեն հանրապետության գլխավոր դատախազի պաշտոնին հրամանագրեց Արարատի մարզի դատախազ Բորիս Նազարյանին եւ վերջինիս դատախազության աշխատակազմին ներկայացնելիս շատ բարինքցիկ ասաց, որ Ա. Հովսեփյանի գործունեությունը բեեւ ինքը բարձր է գնահատում, սակայն քաղաքական իրավիճակից ելնելով է նման փոփոխության առաջարկ արել:

Բորիս Նազարյան

«Տիգրան Մեծ» ոսկե հուշադրամ 50 000

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կենտրոնական բանկը նոյեմբերի 22-ից շրջանառության մեջ է դնում հայոց Տիգրան Մեծ արքային (մ. թ. ա. 95-56 թթ.) նվիրված 50 հազ. դրամ անվանական արժեքով ոսկե հուշադրամը: Ըստ ԿԲ տեղեկատվական կենտրոնի, 500 հատ հատված դրամի ոսկու հարգը կազմում է 900 ասպիճան, որակը՝ պրուֆ, հուշադրամի քաշը 8.6 գրամ է, տրամագիծը՝ 22.0 մմ:

Անկարան Վաշինգտոնի «գործընկերն է եւ բարեկամը»

ԱՆԿԱՐԱ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Թուրքիայի խորհրդարանում երկուշաբթի ունեցած իր ելույթում ԱՄՆ-ի նախագահը ամբողջ ուշադրությունը դարձրեց երկու երկրների «ռազմավարական գործակցության», որի սկիզբը, ինչպես նա ասաց, դրվել էր երկրորդ աշխարհամարտից հետո «Թրումենի դոկտրինայի» իրագործմամբ: Քլինթոնի խոսքերով ասած, «ԱՄՆ-ը ի դեմս Թուրքիայի տեսնում է բարեկամի, որի հետ հարաբերությունները դիմացել են ժամանակի փորձությանը Կորեայից մինչեւ Կոսովո»:

Անկարայի հասցեին հաճելի արտահայտությունները, որին Վաշինգտոնը կցանկանար տեսնել նաեւ Եվրամիությունում, ինչին վերջինս ձգտում է հասնել ավելի քան 30 տարի, եւ իբրեւ կասպյան նավթը համաշխարհային շուկաներ առաքելու Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի «տիրուհի», ուղեկցվել են քննադատությամբ: ԱՄՆ-ի նախագահը հույս է հայտնել, որ Թուրքիան հետագա քայլեր կձեռնարկի ժողովրդավարացման եւ քրդական հիմնախնդրի կարգավորման ուղղությամբ:

Լրագրողներն ու պատգամավորները մանրակրկիտ զննման կենթարկվեն խորհրդարանի շենք մտնելիս

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: «Այսօրվանից սկսած լրագրողներն ու պատգամավորները մանրակրկիտ անձնական զննման կենթարկվեն հանրապետության խորհրդարանի շենք մտնելիս»: Այդ մասին հաղորդեցին Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության մամլո ծառայությունում:

Ինչպես արդեն հաղորդվել է, նոյեմբերի 15-ին Ազգային ժողովի նիստերի դահլիճում հայտնաբերվել է բիկֆորդյան քուղով պայթուցիչ սարք, որը սովորական իրավիճակում ծառայում է ազդանշան արձակելու նպատակով: Ազգային ժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանի աշխատասենյակում ներքին հեռախոսով ստացված անանուն ահազանգի եւ նիստերի դահլիճում պայթուցիչ փաթեթի հայտնաբերման փաստի առնչությամբ քրեական գործ է հարուցվել Հայաստանի ՔՕ 222-րդ հոդվածին համապատասխան (չարամիտ խուլիգանություն): Տվյալ գործի հետաքննությունը վարում է Գլխավոր դատախազության քննչական խումբը:

ՀՀ ՆԳՆ մամլո ծառայությունից ստացված հաղորդման համաձայն, նոյեմբերի 16-ից սկսած, թե լրագրողները, թե պատգամավորները, թե Ազգային ժողովի սպասարկող անձնակազմը մանրակրկիտ անձնական զննման կենթարկվեն խորհրդարանի շենք մտնելիս: «Եթե մինչ այժմ ստուգում էին միայն լրագրողների գրպանների եւ պայուսակների պարունակությունը, ապա այժմ լրագրողներին ու պատգամավորներին, գործնականում, «կմերկացնեն», հայտարարել է հանրապետության ՆԳՆ մամլո քարտուղար Սայաթ Շիրինյանը:

Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Ըմբռնումով մոտենալ Արմենտելին

Քանզի այնտեղ անգործ նստած «չեն հմայվում մեր գեղեցիկ երկրով»

ՆԱԻՐԱ ԳԻՒԼԲԱՐՅԱՆ

Արմենտելի գլխավոր տնօրեն Կ. Քրիստոդուլիդիսը երեկ այսպես բնորոշեց իրենց գործունեությունը ի պատասխան փոստի եւ հեռահաղորդակցության նախարար Ռուբեն Տոնոյանի մի շարք հրապարակումների: Արմենտելի գլխավոր տնօրենը միանշանակ էր. «Իմ նպատակը չէ պատասխանել այդ հոդվածներին եւ օգտագործել նույն լեզուն: Ես ձեզ հետ խոսելու եմ փաստերի եւ բիզնեսի լեզվով: Արմենտելի դեմ ուղղված նյութերն արդար չեն: Ես ուզում եմ մասնագիտական մոտեցում ցուցաբերել եւ ձեզ տրամադրել փաստեր ու թվեր: Դուք կլինեք մեր աշխատանքի դատավորը»: Արմենտելի հանդեպ դժգոհությունը նորույթ չէ, բայց վերջին շրջանում, հատկապես Վազգեն Սարգսյանի վարչապետության օրոք չի երեւին հայտնվեցին մի շարք փաստեր. ա) Եվրաբանկի եւ Արմենտելի հակասությունները, որի հետեւանքով Եվրաբանկն այդպես էլ Արմենտելի բաժնետերերի խորհրդի անդամ չի դառնում, հետեւաբար չի տրամադրում նաեւ ընկերությանն անհրաժեշտ վարկերը, կռվախնձորը Արմենտելի մենաշնորհն է Հայաստանի հեռահաղորդակցային ցանցում: Միջազգային չափանիշներով առաջնորդվող ընկերությունների համար անընդունելի է մենաշնորհը, բ) նույն այդ մենաշնորհի պատճառով Հայաստանը դժվարություններ ունի Սփյուռքի համաշխարհային կազմակերպությանն անդամակցելու, որի կանոնադրության մեջ նշված է մենաշնորհի անթույլատրելիությունը ազատ ծառայությունների դաշտում եւ գ) ամենակարեւորը ոչ միայն մարզերի, այլեւ Երեւանի բաժանորդները չեն ապահովվում տանելի հեռախոսակապով, թեեւ ստիպված են մուծել անընդմեջ բարձրացող սակագներ:

Տես ▸ էջ 3

digitised by A.R.A.R.@

ընթացիկ

Երկուշաբթի օրը ԱԺ-ում հնչած ահազանգն ու հայտնաբերված պայթուցիկ փաթեթն արդեն իսկ խայտաբղետ մեկնաբանությունների նյութ են դարձել: Անկախ գնահատականներից ու ռակուրսներից՝ չար կատա՞կ, նոր ահաբեկչությո՞ւն, թե՞ նախազգուշական քայլ էր կատարվածը, արձանագրենք միայն այն, ինչն ակնհայտ է. ներկայացումը շարունակ- զերծվեց, ըստ լուրերի ձերբակալվեց 10 մարդ, սակայն վտանգը վերացված չէ: Վտանգը շարունակություն է պահանջում եւ, Աստված մի արասցէ, որ դառնա շարունակությունն արյունոտ «խնջույքի»...

Քանի որ նման միջադեպերի առնչությամբ հատկապես հետաքրքրական է իմանալ մեր կուսակցությունների կարծիքն ու գնահատականը (առօրի-ցի առնչությամբ տեղեկատվության խիստ պակաս է զգացվում, եւ չէին ցանկանա, իրավապահ մարմիններին կանխելով, անորոշության մեջ եզրակացություններ անել:

ՀՌԱԿ-ի տեսակետը ներկայացրեց փոխնախագահ Հարություն Առաքելյանը: «Ըստ տեղեկությունների՝ նախազգուշական զանգն արվել է ներքին հեռախոսով, այսինքն՝ զանգո-

«Մինչեւ չղայթի, մենք կարծիք ունենալ չենք կարող»

Կուսակցությունների բացահայտ ու լռելյայն գնահատականները նոյեմբերի 15-ի միջադեպին

վում է: Հոկտեմբերի 27-ն ինչ-որ մեկի «ֆիլմին» խիստ դուր է եկել: Նոյեմբերի 15-ի միջադեպը թերեւս անլուրջ ընկալվեր, եթե չծագեր տրամաբանական հարցը՝ ի՞նչ է հետեւելու սրան: Հոռետես չլինելով, սակայն իրատեսություն հանդես բերելով՝ չբացառենք, որ այս անգամ լոկ ծուխ ու ձայնային աղմուկ արձակած ոչ պայթուցիկ փաթեթում հաջորդ անգամ կարող է եւ իսկական ռումբ հայտնվել: «Եթե հաջողեցնեն», կարող են հակադարձել լավատեսները: «Մինչ այժմ կարծես թե հաջողվել է...», կպատասխանենք: Եթե դեռեւս մեկամսյա վաղեմություն էլ չունեցող ողբերգությանը հաջորդում է նման միջադեպ, ընդ որում՝ նույն տեղում եւ գրեթե նույն ժամին, ապա իրավունք վերապահենք ենթադրելու, որ նույնօրինակ մի հոկտեմբերի 27 կրկնելն առաջվա պես մեծ դժվարություն չի ներկայացնում: Պայթուցիկ փաթեթը վնասա-ճակ մի զուգադիպությամբ հենց այս օրերին են մեր կուսակցական գործիչները «ընդհատակ իջնում»), դիմեցինք մի քանիսին, ում հեռախոսները միջադեպի օրը եւ երեկ «պատահմամբ» չէին անջատվել՝ ի տարբերություն շատերի: ՀԿԿ-ում եւ ԱԺՄ-ում իրավասու որեւէ մեկը չգտնվեց մեզ հետ զրուցելու: Ստորեւ բառացիորեն ներկայացնում ենք Կոմկուսի անդամներից մեկի հետ փոքրիկ երկխոսությունը, որը հերթական անգամ կապացուցի, թե քաղաքականապես որքան «հասուն» եւ տեղի-անտեղի զգաստապահ են մեր կուսակցական գործիչները. «Կոմկուսն ի՞նչ գնահատականի է հանգել նոյեմբերի 15-ի միջադեպի առնչությամբ»: «Մինչեւ չղայթի, մենք կարծիք ունենալ չենք կարող...»:

ՀՀԿ-ում խուսափողաբար պատասխանեցին. խորհրդի անդամ Գագիկ Մինասյանը սոսկ ասաց, որ հարցին, ամենայն հավանականությամբ, «կհայտնաբերեն», ասաց նա՝ շարունակելով, որ այստեղ գործում են ապակայունացնող հստակ ուժեր, որոնք իրենց «առավելությունը» դեռեւս անավարտ են համարում: «Նախորդ վարչակարգից մնացած անառողջ տարրը, ինչպես տեսանք, հոկտեմբերի 27-ին եւ հաջորդող ընթացքում բավականին որոշակիորեն դրսեւորեց իրեն: Մենք չենք կարող ողդել, սակայն առավել եւս չենք կարող բացառել հիշյալ ուժերի դերն այս ամենում: Չմոռանանք, որ ներկայիս իշխանություններում ու ղեկավար մարմիններում այսօր էլ զգալի տոկոս են կազմում նախորդ վարչակարգի ժառանգություն թողած կադրերը, որոնք աղիքը չեն կորցնի, հանուն հին «տերերի», անհրաժեշտ լծակները շարժելու», եզրակացրեց փոխնախագահը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Ստամբուլում Լիսաբոնը չի կրկնվի

Սկիզբը էջ 1

Նախատեսվում է ստորագրել Եվրոպայում սովորական զինված ուժերի մասին պայմանագրի ադապտացիայի մասին համաձայնագիր, ինչպես նաեւ ընդունել համատեղ հռչակագիր, որտեղ կամփոփվի ԵԱՀԿ լիսաբոնյան գագաթաժողովից հետո ընկած ժամանակահատվածում ծավալված գործունեությունը, այլ հարցերի թվում կշոշափվեն ղարաբաղյան եւ վրաց-աբխազական հակամարտությունների կարգավորման խնդիրները, իրադրությունը Կոսովոյում եւ Ռուսաստանի դաշնային ուժերի կողմից իրականացվող գործողությունը Չեչնիայում:

Սպասվում է, որ այս վերջին հարցերի քննարկումը դրամատիզմի տարր կավելացնի գագաթաժողովին: Փորձագետների գնահատմամբ, Ս. Նահանգները փորձելու է ստամբուլյան հանդիպումը դարձնել աշխարհում իր միանձնյա առաջատարությունն ամրագրող միջոցառում: Առավել կտրուկ կերպով դնելով դաշնային ուժերի կողմից Չեչնիայում իրականացրած գործողությունների համամարդկային բնույթի հարցը, փորձ է արվելու Ռուսաստանին «նեղ անկյուն», «դաստիարակել»: Սակայն, Ռուսաստանը եւս վճռականորեն է տրամադրված: Նախօրեին նախագահ Ելցինը հայտարարեց, որ անձամբ է ղեկավարելու իր երկրի պատվիրակությանը եւ պատրաստ է դիմակայելու բոլոր նրանց, ովքեր փորձ կանեն միջամտել ՌԴ ներքին խնդիրներին: Ռուսաստանը նույն հաջողությամբ պատրաստ է աշխույժ քննարկում ծավալել Բոսնիայի տարածքում ՆԱՏՕ-ի ձեռնարկած միջոցառումների շուրջ:

Ինչպիսի՞ն կլինի Հայաստանի դիրքորոշումը, եթե համաժողովի քննարկմանը դրվի Չեչնիայի առնչությամբ ոչ ռուսամետ փաստաթուղթ: Ի պատասխան «Ազգի» այս հարցի, ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Վահե Գաբրիելյանն ասաց, որ հարկ չկա «եթե»-ների տրամաբանությամբ խոսել: Երբ ծագի նման քննարկման անհրաժեշտություն, պատվիրակությունը տեղում կորոշի իր անելիքը:

Չեչնիայի աղմկահարույց հարցի ուղեկցությամբ կարծես ստվերում է մնալու ղարաբաղյան հիմնախնդիրը: Ճիշտ է, գագաթաժողովին նախորդած շրջանում աշխույժ հանդիպումներ ու քննարկումներ են տեղի ունեցել հակամարտող եւ միջնորդ կողմերի միջեւ, սակայն կարծես թե ոչ ոք այլեւս չի հիշում Ստամբուլի հանդիպումը հիմնախնդրի կարգավորման գործընթացում շրջադարձային լինելու, ստորագրվելիք փաստաթղթերի մասին: Ըստ Վահե Գաբրիելյանի, արցախյան խնդիրը կքննարկվի գագաթաժողովի շրջանակներում նախատեսված հանդիպումների ժամանակ: Նախագահ Քոչարյանին սպասում է ծայրահեղ լարված աշխատանքային գրաֆիկ: Ծրագրված են հանդիպումներ ԱՄՆ նախագահ Քլինթոնի, Ֆրանսիայի նախագահ Շիրակի, Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելի, Ուկրաինայի նախագահ Կուչմայի, Վրաստանի նախագահ Շեւարդնաձեի, Բելառուսի նախագահ Լուկաշենկոյի, եվրախորհրդի գլխավոր քարտուղար Վալտեր Շվիմերի հետ: Հավանական են Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Ադրբեջանի նախագահ Ալիեւի, ինչպես նաեւ Հայաստան-Ադրբեջան-ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հանդիպումները: ՀՀ նախագահը կմասնակցի նաեւ Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության անդամ երկրների ոչ պաշտոնական գագաթաժողովին:

ՀՀ նախագահի մամուլի խոսնակի խոսքերով, գագաթաժողովը լավ առիթ է, որտեղ հակամարտող, միջնորդ եւ շահագրգիռ կողմերը քննարկեն հակամարտության լուծման հնարավոր ուղիները, մանավանդ որ համանախագահները, մասնավորապես ԱՄՆ-ն, մեծ ցանկություն են դրսեւորում, որպեսզի Ստամբուլում այդ գործընթացը խթանվի: Գագաթաժողովի ընթացքում Ղարաբաղի առնչությամբ որեւէ կոնկրետ փաստաթուղթ չի լինելու: Հնարավոր է, որ համատեղ հայտարարությամբ հանդես գան Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները:

Ռոբերտ Քոչարյանը Ստամբուլ մեկնելու նախօրեին նշեց, որ գագաթաժողովի շրջանակներում տեղի ունենալիք հանդիպումների ընթացքում քննարկումները կլինեն ղարաբաղյան հարցի կարգավորմանն ուղղված շատ կարեւոր քայլ: Քոչարյանի համոզմամբ, Ստամբուլում Լիսաբոնը չի կրկնվի:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ինչո՞ւ են շտապում «նախկինները»

Կառավարության «փոխզիջման» կազմի ձեւավորմամբ ներիշխանական լարվածությունն առժամանակ հանդարտվեց, ինչը, սակայն, չի բացառում կրքերի հետագա շիկացումը: Քաղաքական որոշակի ուժեր եւ զինվորական շրջանակներ վստահաբար բավարարված չեն նախագահ-վարչապետ հակասությունների խաղաղ հանգուցալուծմամբ եւ կորցրածը փորձելու են ետ բերել, ինչպես հիշյալ շրջանակների անպաշտոն խոսնակներից մեկն ասաց, «նմանօրինակ» ցնցումների գնով, այնպես որ առջեւում պալատական դավադրությունների նոր փուլ է ակնկալվում, որոնց ծավալումը ճակատագրական հոկտեմբերի 27-ից առաջ զսպում էր Վազգեն Սարգսյանը (վկա ԱԺ-ում հայտնաբերված պայթուցիկը, որն ըստ ամենայնի լկտի հավաստումն էր այն բանի, որ հոկտեմբերի 27-ի արյունալի «ներկայացումը» շարունակվում է): Նույն շրջանակների մեկ այլ անպաշտոն խոսնակ, նախագահ Քոչարյանի հրաժարականից «աննամուսաբար» խույս տալու առթիվ իր խորափոր հիասթափությունը չթաքցնելով, հերթական զուգահեռն անցկացրեց 1998-ին նախկին նախագահի հրաժարականի եւ գործող նախագահի «չհրաժարականի» միջեւ, գոհունակությամբ արձանագրելով, որ երկուսին էլ զինվորականներն էին բերել իշխանության, ուստի երկուսն էլ թույլ նախագահներ էին (են):

Իրավիճակները, սակայն, էապես տարբերվում էին: 1998-ին գրեթե բոլոր քաղաքական ուժերը, խմբերը մեկ առած, պահանջում էին նախագահի հրաժարականը (բացառություն էին կազմում, բնականաբար, ՀՀՇ-ն եւ ՀՀՇ-ամետ ուժերը), խորհրդարանական մեծամասնությունը ճեղքվել էր, ղարաբաղյան խնդրի լուծման հարցում պարտվողական միտումներն իշխանական վերնախավում ակնհայտ էին եւ անընդունելի հասարակության ճնշող մասի համար, ուստիեւ բանակի դիրքորոշումը վճռորոշ եղավ: Մինչդեռ հոկտեմբերի 27-ին հաջորդած «քաղաքական տագնապի» ընթացքում քաղաքական ուժերը նախագահի շուրջ համախմբվելու պատրաստակամություն հայտնեցին (դարձյալ բացառություն կազմեցին ՀՀՇ-ամետ ուժերը), խորհրդարանական մեծամասնությունը, չնայած պահելի կորուստներին, պահպանեց ամբողջականությունը, ղարաբաղյան հարցի կարգավորման ոլորտում զարգացումները հուսադրող են, եւ բանակի (ավելի ճիշտ՝ զինվորական վերնախավի մի մասի) դիրքորոշումը վճռորոշ չեղավ: Հետեւաբար զուգահեռները, մեղմ ասած, անտեղի են:

Սակայն հանգուցալուծումն, ըստ ամենայնի, խիստ հանգրվանային էր. «Միասնություն» խմբակցությունը կառավարության վերակազմավորման ակնհայտ հավակնություններ ուներ եւ ունի (նաեւ «Կայունություն» խումբը), եւ փորձելու է էապես ընդարձակել նախարարական լծակների համախումբը: Այդ պարագայում նախագահի պատասխանատվությունը կառավարության գործունեության համար խիստ կնվազի, եւ գործադիր իշխանության հաջողությունը (կամ ձախողումը) ամբողջությամբ «Միասնություն» դաշինքին բաժին կընկնի հանձին վարչապետ Արամ Սարգսյանի, մանավանդ որ առաջիկա ամիսներին հատկապես նա է ուղղորդելու կառավարության աշխատանքը:

Մինչ այդ (թերեւս հենց վերոհիշյալ զարգացումները կանխելու նպատակով) նախագահին թուլացնելու փորձերը շարունակվում են: «Կրակագծի» առաջին դիրքերում այն քաղաքական ուժերն են, որոնք 1998-ի նախագահական ընտրություններից ի վեր նախապատրաստվում էին այսօրվան մեներգի կարգով հնչեցնելով նախագահի «ոչ լեգիտիմության» մեղեդին, որը, նրանց պատկերացմամբ, հեշտացնելու էր Ռոբերտ Քոչարյանի հեռացումը քաղաքական ասպարեզից: Այս օրերին նրանց ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորումն է «մտասանջում»: Դեռեւս անցած շաբաթ «Հայկական ժամանակը» մի արժեքավոր միտք հուշեց նախագահին. ջրի երեսին մնալու վերջին շանսը նրա համար Ստամբուլի գագաթաժողովում ղարաբաղյան խնդրի կարգավորմանն առնչվող ազդեցիկ փաստաթուղթ ստորագրելն է: Նույն միտքը զարգացրեց ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծման «ամենաշահագրգիռ» (նույն) քաղաքական ուժերի ութնյակը՝ «21-րդ դար» եւ ուրիշներ, որոնց շարքում ՀՀՇ-ն, որքան էլ զարմանալի է, բացակայում է: «Հայոց համազգայինը» երեւի ավելի առանցքային դերակատարություն է ստանձնել եւ, շարունակելով հոկտեմբերի 27-ի դեպքերին լռությամբ արձագանքելու կեցվածքը, խուսափում է ավելորդ ուշադրություն հրավիրել իր վրա: Հայտարարությունն, ինչպես միշտ, ամպագոռգոռ արտահայտություններով է շաղախված, բայց էությունը Ստամբուլի գագաթաժողովում Ղարաբաղի կարգավորման հարցում «արդյունք» գրանցելն արագացնելու «մտահոգություն» է:

Զարմանալիորեն դրանով է մտահոգված նաեւ Ադրբեջանի ժողովրդի առաջնորդ Աբուլֆազ Էլչիբեյը, որը, Սնարի հաղորդման համաձայն, բողոքել է, թե Ռուսաստանը ճնշում է գործադրում Ռոբերտ Քոչարյանի վրա՝ պարտադրելով Ղարաբաղի առնչությամբ փաստաթուղթ չստորագրել Ստամբուլում: Ինչ ՀՀ նախագահը, որեւէ վճռորոշ փաստաթղթի ստորագրումը երկրի ապակայունացման հնարավոր աղբյուր համարելով, բանակցային գործընթացը շարունակելու անհրաժեշտությունն արձանագրելու ընդհանուր պարտավորվածություններից այն կողմ անցնելու մտադրություն կարծես չունի. երկիրն այսօր տկարացած է, եւ Ստամբուլը հազիվ թե բարեբեր լինի արցախյան թնջուկի լուծման համար: Ուրեմն, ինչո՞ւ են շտապում «նախկինները» (որ թերեւս միայն առերեւույթ են նախկին) եւ շտապեցնում ճակատագրական փաստաթղթի ստորագրումը: Թերի մնացած հեղաշրջումը «Լեւոնյան Ղարաբաղի հարցի շահարկմամբ» ամբողջացնելու եւ ակնկալվող ապակայունության ջրերում իշխանության լծակները վերադարձնելու շանսեր որսալո՞ւ համար:

ՍԱԹԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՍԱԿ-ում Հայաստանի առաջին զեկույցը տնտեսական, սոցիալական եւ մշակութային իրավունքի մասին

Նոյեմբերի 15-ին Ժնեւի Ազգերի պալատում բացվեց ՍԱԿ-ի տնտեսական, սոցիալական եւ մշակութային իրավունքների հարցերով հանձնաժողովի 21-րդ նստաշրջանը, որը տեւելու է մինչեւ դեկտեմբերի 3-ը: Նստաշրջանում պետք է լսվեն Բուլղարիայի, Կամերունի, Արգենտինայի, Մեքսիկայի, Հայաստանի եւ Սողոմոնյան կղզիների զեկույցները մարդու իրավունքների մասին: Նշված 6 երկրները 142 պետությունների խմբից են, որոնք վավերացրել են ՍԱԿ-ի տնտեսական, սոցիալական եւ մշակույթի իրավունքների հարցերով միջազգային պայմանագիրը:

ՍԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի հասարակական տեղեկատվության բաժնից մեզ ծանուցեցին, որ ՍԱԿ-ի այս փաստաթուղթն ուժի մեջ է մտել 76 թ.-ին եւ մի շարք այլ պարտավորություններից բացի պաշտպանում է նաեւ աշխատանքի արհմիություններ կազմելու եւ արհմիություններին միանալու, սոցիալական ապահովության, ընտանիքներին ամենալայն աջակցության, պաշտպանության իրավունք տալու, կյանքի պատշաճ մակարդակ ապահովելու, առողջապահության եւ կրթության հնարավոր ամենաբարձր մակարդակ պահպանելու իրավունքները: Ըստ աշխատակարգի, փաստաթուղթը վավերացրած երկրները պարբերաբար զեկույցներ են ներկայացնում հանձնաժողովին իրենց երկրում սույն փաստաթղթի կիրառման մասին, իսկ հանձնաժողովը լսելով զեկույցները դիտողություններ ու կոնկրետ առաջարկներ է անում:

Նստաշրջանին մասնակցող 6 պետություններից Հայաստանը եւ Սողոմոնյան կղզիներն առաջին անգամ են ազգային զեկույց ներկայացնում նստաշրջանին, մյուսների երկրորդ զեկույցն է քննարկվելու: Հայաստանի ազգային զեկույցը (60 էջ) նստաշրջանում լսվելու է նոյեմբերի 22-ին եւ արդեն ամբողջությամբ ներառված է Ինտերնետում: Նստաշրջանին մասնակցելու են նաեւ հասարակական կազմակերպությունները, որոնք քննարկվելիք հարցերի վերաբերյալ իրենց դիտողությունները կներկայացնեն կլոր սեղանի շուրջ: Հանձնաժողովը նրանց կարծիքը նույնպես հաշվի է առնում:

ՀՀ ԱԳՆ-ից տեղեկացանք, որ դեռեւս քննարկվում է, թե ով կամ ովքեր են Հայաստանի պաշտոնական զեկույցը ներկայացնելու Ժնեւում: Չի բացառվում, որ կառավարական պատվիրակություն ձեւավորելու հարկ չլինի, եւ զեկույցը ներկայացնելու «պարտականությունը» պարզապես թողնվի Ժնեւում Հայաստանի մշտական ներկայացուցչին: Արտգործնախարարությունում գիտեին, որ նաեւ երկու հասարակական կազմակերպություններ պետք է մասնակցեն նստաշրջանին, բայց ովքե՞ր են նրանք եւ ի՞նչ տեսակետներով են ներկայանալու «դեռեւս չի հաջողվում պարզել»:

Ս. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՈՐՅԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Ի հեճուկս հայտնի իրադարձություններից հետո Հայաստանի տնտեսության զարգացման մասին կասկած հայտնողների, նրանց, ովքեր ճամպրուկները կապած սպասում են, որպեսզի որոշեն իրենց մնալ-չմնալու կամ աշխատել-չաշխատելու հարցը, երեկ «Գրանդ տոբակո» ՀՁ-ն ասուլիս էր հրավիրել՝ հայտարարելու նոր ներդրումների ու արտադրության մասին: ՀՁ նախագահ Հրանտ Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ Հայաստանում հիմնում են երկու հայ-ռուսական համատեղ ձեռնարկություններ՝ կարամելի ու հրուշակեղենի արտադրություն եւ գունավոր տպարան:

Հիմնվում են «Գրանդ-Քենդի» կարամելի-հրուշակեղենի գործարան եւ գունավոր տպարան

Հրանտ Վարդանյանը շարունակում է ներդրումները Հայաստանում ու նույնն էլ կոչ է անում մյուսներին

Առաջին գործարանի բաժնետերն ու ներդնողը ռուսական կողմից «Բոգաս» ընկերությունն է, իսկ երկրորդինը՝ «Գրիֆ»-ը: Այս երկուսի հայկական կողմի առայժմ միակ բաժնետերը Հրանտ Վարդանյանն է, որն էլ կտնօրինի համատեղ ձեռնարկությունների բաժնետոմսերի 51-ական տոկոսը:

Կարամելի-հրուշակեղենի գործարանը կկոչվի «Գրանդ-Քենդի» եւ իր անգլիահունչ անվանը հակառակ կարտադրի միմիայն հայահունչ արտադրանք ոչ միայն տեսքով, այլեւ «բովանդակությամբ»: «Չենք արտադրելու ռուսական «Միշկա» կամ գերմանական «Մոցարտ», այլ, ասենք, հայկական «Մուկուչիկ» կարամել կամ «Կոմիտաս» ու «Սայաթ-Նովա», նշեց Հրանտ Վարդանյանը: Նա համոզված է, որ հայկական քաղցրավենին իր որակով կգրավի տեղական շուկան, որն այսօր ողողված է իրանական ու թուրքական, ինչպես նաեւ Էմիրություններից ներկրված անորակ ու կասկածելի ծագմամբ քաղցրավենիքով: Այնպես, ինչպես հայկական ծխախոտը, «Գրանդ տոբակոյի» ապրանքներով, այսօր արդեն գրավել է շուկայի մոտ 75 տոկոսը, այնպես էլ հայկական քաղցրավենիքը իր տեղն ու իմիջը կունենա հայկական շուկայում եւ կարող է մրցել նաեւ ռուսականի ու եվրոպականի հետ: Ինչ վերաբերում է այսօր արդեն իսկ արտադրվող հայկական քաղցրավենիքին, ապա «Լուրջ ու անլուրջ» արտադրանքը միասին կազմում է շուկայի ընդամենը 10-12 տոկոսը: Իսկական, որակյալ հայկական քաղցրավենիքի արտադրության կազմակերպման համար կներդնի մոտ 4 մլն 800 հազ դոլար գումար: Արդեն ձեռք են բերվել եւ շուտով Հայաստան կտեղափոխվեն ժամանակակից սարքավորումներ: Այնպես որ պրն Վարդանյանը չի կասկածում, որ ամենաշատը 1 տարի, ամենաքիչը 6 ամիս հետո Հայաստանում տնական սեղանները կզարդարեն ոչ թե ռուսական, եվրոպական շոկոլադներն ու քաղցրավենիքները, այլ հայկականները: Առայժմ չտեղեկացվեց, թե գործարանը որտե՞ղ կգտնվի կամ ինչպիսի՞ բազայի վրա, սակայն արդեն հաշվարկված է, որ կունենա 50-100 աշխատատեղ՝ սկզբնական շրջանում: Մոտավորապես, 600-800 աշխատատեղ էլ կբացվի բարձրակարգ գունավոր տպարանի հիմնմամբ: Արդեն ձեռք են բերվել նաեւ տպարանային սարքերը: Տպարանի հիմնումն էլ կպահանջի մոտ 4 մլն դոլարի ներդրումներ, որոնք, ըստ Հ. Վարդանյանի, եւս արդարացված են, քանի որ Հայաստանում կա բարձրակարգ գունավոր տպարանի անհրաժեշտություն, որը պետք է արտադրի տպագիր ամեն ինչ, բացի թերթերից, հիմնականում՝ պիտակներ: Միայն «Գրանդ տոբակոն» ծխախոտի կոշտ տուփերի տպագրման տարեկան 50 մլն դոլարի պատվեր է տալիս արտասահմանում, հայրենական մյուս արտադրողները նույնպես հսկայական գումարներ են ծախսում բարձր որակի գունավոր պիտակներ պատվիրելու եւ ներկրելու համար, օրինակ, «Կիլիկիան» իր պիտակները պատվիրում է Գերմանիայում: Ըստ Հ. Վարդանյանի, այդ բոլորը հաջողությամբ կարելի է արտադրել Հայաստանում, մանավանդ որ «Գրանդ տոբակոյի» կանադական գործընկերների միջոցով Հայաստան է ներկրվում ամենաէժան ու բարձրորակ թուղթը:

«Ազգի» հարցին ի պատասխան Հ. Վարդանյանը կարծիք հայտնեց, որ ինքը համամիտ չէ շատ գործարարների այն մտքին, որ վերջին իրադարձություններից հետո ՀՀ տնտեսությունը հերթական վակուումի մեջ է մտել ու ինչպես ամեն մի նոր վարչապետի ու կառավարության փոփոխության դեպքում, այս անգամ էլ նոր ծրագրերի իրագործումը պետք է սկսել զրոյից: «Գրանդ տոբակոն» չի վախենում «Ֆորս մաժորից» եւ նույնը կոչ է անում մյուսներին: Ըստ Հ. Վարդանյանի, այդ «Ֆորս մաժորն» ու անկայունությունը ձեռնտու է թերեւս այն ուժերին, որոնք պղտոր ջուր տեսնելով անմիջապես թռչկոտում են: Անկեղծ էր ՀՀ նորանշանակ վարչապետ Ա. Մարգարյանի մասին կարծիքը եւս: «Մենք մինչեւ հիմա չենք ունեցել վարչապետ, որը դուրս եկած լինի արտադրությունից, որը աշխատավարձի ցուցակի կամ գործարանի բալանսի տակ ստորագրած լինի», իսկ Ա. Մարգարյանն իր նախորդների համեմատ ունի տնտեսվարողի հանգամանքով պայմանավորված առավելություններ, ինչը հույս է ներշնչում, որ նա, ժամանակի ընթացքում հաղթահարելով որոշ թերի կողմեր, կդառնա տնտեսության կարեւորությունը գնահատող, առաջ տանող ու զարգացնող վարչապետ: «Գրանդ տոբակոյի» նախագահը չէր կարող չանդրադառնալ պետական եկամուտների նախարարության գործունեությանը: Մի քանի ամիս առաջ արված քննադատություններից հետո այսօր, ըստ նրա, կարելի է արձանագրել դրական տեղաշարժեր մաքսանենգության դեմ պայքարում ու ծխախոտի շուկայի կարգավորման գործում: Ասուլիսի միակ դիտողությունն այն էր, որ «քանի դեռ այս երկրի կառավարությունը չի հասկացել ներմուծողի ու արտադրողի տարբերությունը», նորմալ արտադրության վրա հիմնված տնտեսության մասին խոսք լինել չի կարող: Ասուլիսի թեմատիկայից դուրս չմնաց նաեւ վերջերս «Գրանդ տոբակոյի» օժանդակությամբ գնված ու Երեւան բերված փիղը. «Գրանդ տոբակոյի» հովանավորյալ փղիկի անունը «Գրանդ» է: Փիղն ընդհանրապես խորհրդանշում է հարստություն, այս դեպքում կդառնա «Գրանդ-Քենդի» գործարանի խորհրդանիշը:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱՏՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Կենտրոնական բանկը թելադրում է խաղի նոր կանոններ

Վերջին իրադարձությունները ցույց տվեցին, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը ցանկացած իրավիճակում կարողանում է ֆինանսական շուկայի սանձը ոչ միայն պահել իր ձեռքում, այլ նույնիսկ ավելի ձգել կապերը: Երեկ ՀՀ ԿԲ հրավիրված ասուլիսում տեղեկացվեց, որ բանկի խորհուրդը ընդունել է ֆինանսական շուկայում առկա սուբյեկտների՝ բանկերի եւ նրանց մասնաճյուղերի, տարածքային ստորաբաժանումների, արժութային դիլերների, արտարժութային փոխանակման կետերի գործունեությունը կարգավորող նոր որոշումներ: Դրանք, փաստորեն, ավելի են խստացնում ԿԲ կողմից վերջիններիս առջեւ դրվող պահանջները ֆինանսական շուկան կարգավորելու համար: ԿԲ այդ բոլոր միջոցառումները, ինչպես նշեց ՀՀ ԿԲ խորհրդի անդամ Ռուբեն Վալեսյանը, ունեն մի քանի կարեւոր նպատակներ՝ ապահովել առողջ մրցակցության պայմաններ արժութային շուկայում, հստակեցնել ՀՀ արժութային շուկայի մասնակիցների նկատմամբ տարածքային ու տեխնիկական հագեցվածության պահանջները, ուժեղացնել արժութային շուկայի մասնակիցների նկատմամբ վերահսկողությունը, նվազագույնի հասցնել ստվերային գործառնությունների ծավալները: Մասնավորապես, բանկերի մասնաճյուղերի, գործառնական գրասենյակների (կետերի) եւ ներկայացուցչությունների գրանցման ու լիցենզավորման նոր պահանջների համաձայն, օրինակ, բանկը կամ նրա մասնաճյուղը պետք է ունենա սեփական կամ վարձակալված տարածք, անհրաժեշտ դրամարկղային հանգույց իր բոլոր բաղադրիչներով: Երեւանի փողոցներում տարածված կրպակադրամարկղային խցերի գործունեությունը կթույլատրվի միայն օդանավակայաններում, երկաթուղային եւ ավտոկայարաններում, մաքսային սահմաններում: Իսկ արժութային դիլերներին թույլատրվում է արտարժույթի առուվաճառք իրականացնել միայն շենքային պայմաններում, նրանց դրամարկղում առկա դրամական միջոցների մնացորդը ֆիզիկական անձանց համար սահմանվել է 1 մլն դրամ, իսկ իրավաբանականների համար 2 մլն: 2000 թվականի մարտի մեկից սահմանվում է նաեւ նոր կարգ, համաձայն որի բանկերը, դրանց տարածքային ստորաբաժանումները, արժութային դիլերները եւ փոխանակման կետերը պարտավոր են հաճախորդներին տալ գործառնության կատարման վերաբերյալ անդորրագիր: Կարճ ասած ԿԲ-ն թելադրում է իր նոր, ավելի խստացված ու հստակեցված կանոնները, առավել քաղաքակիրթ շուկա ձեւավորելու բարի մտադրությամբ:

Գ. Մ.

Ըմբռնումով մոտենալ Արմենտելին

Սկիզբը էջ 1

2000 թ. մարտի 3-ին լրանում է Արմենտելի ժամկետը, մարտի 3-ին ընկերությունը պետք է 100 մլն դոլարի ներդրում կատարած լինի Հայաստանի հեռահաղորդակցային ցանցում, բայց առ այսօր այդ ներդրումներն առկախ են: Փոստի եւ հեռահաղորդակցության նախարար Ռուբեն Տոնոյանը «Հայաստանի Հանրապետություն» պաշտոնաթերթի նոյեմբերի 11-ի համարում Արմենտելին լուրջ մեղադրանքներ է ներկայացնում, ի մասնավորի. «Արմենտելի ղեկավարությունն ընդհանրապես չի աշխատում: Իրենք էլ չգիտեն՝ ինչով են զբաղված»: Նախարարը հավաստում է, որ կառավարությունը քննարկել է «Արմենտելի ձեռքին գերի մնալու հարցը եւ ելք գտել է»: Նախարարը հրապարակել է նաեւ գրեթե քրեական փաստեր: Այսպես՝ Ագարակ քաղաքում յուրաքանչյուր ամիս 900 դրամ հեռախոսի վարձ էին մուծում, բայց հետագայում պարզվել է, թե պետք է մուծեն 150 դրամ, որովհետեւ միջքաղաքային գիծ չունեն: Կամ Արմենտելի բիզնես-պլանում նշված է, որ 55 գյուղում պետք է ցանց անցկացվեր, իսկ այսօրվա դրությամբ արվել է միայն 1 գյուղում՝ Ոսկեպարում, այն էլ վարչապետի կարգադրությամբ: Կ. Քրիստոդուլիդիսը իսպառ հերքեց այս բոլոր ամբաստանությունները:

Հայկական ձեռնարկություններին դժվար է օտարերկրյա ֆինանսավորում գտնել

Արմենտելի գլխավոր տնօրենը փաստեց, որ իր ղեկավարած ընկերությունը մտադիր չէ շեղվել ոչ ՀՀ կառավարության հետ ստորագրած պայմանագրի պայմաններից, ոչ էլ հաստատված ծրագրերից: «Սիմենս» եւ «Ինտրակոմ» ընկերությունների հետ Արմենտելը 56 մլն դոլարի պայմանագիր է կնքել 150 հազար թվային հեռախոսագծեր առաքելու վերաբերյալ, այդ գծերը կտեղակայվեն Երեւանում, Վանաձորում, Սպիտակում, Գյումրիում, Էջմիածնում եւ Սիսիանում: Նշենք, որ հայտարարված էր միջազգային մրցույթ եւ, ըստ որոշ աղբյուրների՝ ոչ հունական ընկերություններից, զորօրինակ «Ալկատելը» ավելի լավ պայմաններ է առաջարկել մրցութային հանձնաժողովին, սակայն հաղթող ճանաչվել են հունական ընկերությունները: Կ. Քրիստոդուլիդիսը մերժեց նման պնդումները: Հակադարձ մեղադրանքի ոճով նա հայտարարեց, որ հայկական ձեռնարկություններին չափազանց դժվար է օտարերկրյա ֆինանսավորում ձեռք բերել, քանզի միջազգային ընկերությունները պահանջում են բանկային երաշխիքներ: Այսինքն՝ Հայաստանն անհուսալի գործընկերոջ համարում ունի: Լինելով հունական ընկերություն՝ OTE-ն մրցույթների ընթացքում երբեւէ չի կարող առավելություն տալ որեւէ կազմակերպության միայն այն փաստարկի հիման վրա, որ դրանք եւս հունական են: Հաղթող են ճանաչվել տեխնիկական եւ ֆինանսական լավագույն պայմաններ առաջարկող ընկերությունները: 99 թ. դեկտեմբերի վերջին նրանք կառաքեն առաջին սարքավորումները թվային հեռախոսների համար: Արմենտելը կսկսի վճարել սարքերի եւ ծառայությունների համար 3 տարի անց: 56 մլն դոլարը կվճարվի 4 տարվա ընթացքում՝ տարեկան 7-8 տոկոսադրույքով: Նախապես Արմենտելը միայն կանխավճար է մուծել:

99 թ. սեպտեմբերից գյուղական հեռախոսային ցանցի վերականգնման եռափուլ ծրագիրն ընթացքի մեջ է: Կ. Քրիստոդուլիդիսը հավաստիացրեց, որ 21 գյուղի փոխարեն այսօրվա դրությամբ 28 գյուղի հեռախոսային ցանց է վերականգնվել: Հարց ծագեց, թե ինչպե՞ս է այս պարագայում նախարար Ռուբեն Տոնոյանը վկայակոչում միայն մեկ գյուղ: Կ. Քրիստոդուլիդիսը բազմանշանակ տեղեկացրեց, որ կառավարությունը՝ իբրեւ Արմենտելի 10 տոկոսի բաժնետեր, բաժնետերերի խորհրդի անդամ է, եւ խորհրդում ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչը նույն փոստի եւ հեռահաղորդակցության նախարարն է: Անբացատրելի է Ռուբեն Տոնոյանի վատ իրազեկվածության փաստը. Կ. Քրիստոդուլիդիսը հերքեց լրագրողների վարկածներից միայն մեկը՝ գուցե Ռուբեն Տոնոյանը պրոֆեսիոնալ չէ՞. «Ոչ, պրոֆեսիոնալ է, բայց...»:

Մեկ ամսվա ուշացման համար դատեք ինձ

Գլխավոր տնօրենը հաստատակամ էր, թե իր ղեկավարած ընկերությունը պատրաստ է կատարել վաճառքի պայմանագրից բխող ներդրումային պարտավորությունները՝ մինչեւ 2000 թ. մարտի 3-ը 100 մլն դոլար: Ըստ այդմ՝ 99 թ. հոկտեմբերի վերջին ներդրումները կազմել են 23 մլն դոլար: Դրան զուգահեռ, ըստ կնքված պայմանագրային պարտավորությունների, Արմենտելը 60 մլն դոլարի ներդրում է կատարելու: Մինչեւ 2000 թ. վերջը կստորագրվեն այլ պայմանագրեր ցանցի զարգացման համար՝ 40 մլն դոլար ընդհանուր գումարով: Պարզ թվաբանությամբ՝ մինչեւ 2000 թ. վերջը Արմենտելը, համենայն դեպս, թղթի վրա 123 մլն դոլարի ներդրում պետք է կատարի: Բայց պայմանագրերում ամփոփված թվերը պետք է իրական գործ դառնան, հակառակ դեպքում Արմենտելը ստիպված է լինելու անընդհատ արդարանալ: Կ. Քրիստոդուլիդիսը ընդունեց, որ Հայաստանում բջջային հեռախոսակապը GSM ծածկույթով չափազանց ցածր որակի է, բայց այդ ամենը փորձեց բացատրել GSM ցանցի կառավարման համակարգչային ծրագրերով եւ վատ մատակարար ունենալու փաստով: Խոստովանեց նաեւ, որ իրենք մեկ ամսով ուշացրել են գյուղական շրջանում հեռախոսային կապը ապահովելու իրենց ծրագիրը. «Եթե մեկ ամսվա ուշացման համար պետք է, դատեք ինձ», հումորով առաջարկեց Կ. Քրիստոդուլիդիսը: Ինչեւէ, մինչեւ 2000 թ. հունվար Արմենտելն իր բաժանորդներին խոստանում է բարձրորակ հեռախոսային կապ՝ նոր ծառայություններով, Հայաստանի գյուղերին՝ սովորական հեռախոսակապ եւ ամենակարեւորը՝ կառավարության հետ քննարկվում է սակագնային նոր փաթեթ: **«Ազգին»** Կ. Քրիստոդուլիդիսը պատասխանեց. «Որքան ուշացնում ենք որոշումը, այդքան փող ենք կորցնում»: Կ. Քրիստոդուլիդիսը միաժամանակ անկեղծ էր՝ կլինի ինչպես սակագնի զեղչ երեկոյան ժամերին եւ հանգստյան օրերին միջազգային զանգերի համար, այնպես էլ բարձրացում եւ միաժամանակ րոպեավճար: Արմենտելն ըստ ամենայնի 2000 թ. սկզբից ամիսը 120 րոպե իր բաժանորդներին թույլ կտա օգտվել հեռախոսակապից 900 դրամ վճարի սահմաններում, իսկ դրանից ավել յուրաքանչյուր րոպեն կգնահատվի համապատասխան գումարով: ՀՀ կառավարությունը OTE-ին րոպեավճարի գանձման իրավունք տվել է պաշտոնական լիցենզիայով:

Միակ հուսադրող փաստը Կ. Քրիստոդուլիդիսի անձնական կարծիքն է, որ Եվրաբանկի հետ բանակցությունները հաջող ելք ունենան, եւ Եվրաբանկը 2000 թ. կդառնա Արմենտելի բաժնետերը եւ գուցե մենաշնորհը կսահմանափակվի, OTE-ն թույլ կտա Հայաստան մուտք գործել այլ ընկերությունների: Ազատ մրցակցության պայմաններում արդեն հեռահաղորդակցային ընկերությունները Հայաստանի բաժանորդներին կառաջարկեն բարձրորակ կապ՝ մատչելի գներով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ընտրված կուրսն անշրջելի է

«Լրագրողների համար Արցախում փակ թեմաներ չկան եւ չեն լինելու», վկայում է ԼՂՀ նախագահը

Նոյեմբերի 16-ին ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը հրավիրեց մամուլի ասուլիս:

Նախագրույցում անդրադառնալով հոկտեմբերի 27-ին ՀՀ Ազգային ժողովում տեղի ունեցած ողբերգական դեպքերին, Ա. Ղուկասյանը նշեց, որ դա հայոց պատմության ամենաողբալի էջերից մեկն է, որը խորապես ցնցել է նաեւ արցախահայությանը: Նախագահը ընդգծեց, որ այդ ողբերգական դեպքերի կապակցությամբ Հայաստանում ստեղծված որոշակի լարվածության թուլացման գործում իր ներդրումն է ունեցել նաեւ ղարաբաղյան պատվիրակությունը:

Ա. Ղուկասյանը տեղեկացրեց լրագրողներին, որ ինքը առաջիկա օրերին կմեկնի ԱՄՆ մասնակցելու «Գոյության-հարավ» մայրուղու կառուցման նախապատրաստմանը նվիրված հեռուստամարաթոնին: ԱՄՆ-ում, մասնավորապես, Նյու Յորք, Լոս Անջելես, Բոստոն եւ Դետրոյթ քաղաքներում, որտեղ կլինի ԼՂՀ նախագահը, քաղաքական հանդիպումներ չեն նախատեսվում, թեեւ չեն բացառվում հանդիպումները որոշ կոնգրեսականների հետ: Նախագահի առաքելությունը օվկիանոսից այն կողմ ունի սոսկ մայրուղու կառուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների հայթայթման նպատակ:

«Ազգի» թղթակցի այն հարցին, թե վաս հանգամանքության դեպքում, եթե քիչ միջոցներ հավաքվեն, կվտանգվի՞ արդյոք «Գոյության-հարավ» այնքան կարեւոր մայրուղու շինարարության գաղափարը, ԼՂՀ նախագահն ասաց, որ ինքը մտավախություն չունի այդ հարցում: Կարեւորը, նշեց Ա. Ղուկասյանը, Արցախի հանդեպ սփյուռքի հավատը վերականգնելն է: Եթե խոսակ են բարեգործական հաստատությունների իրացման ծրագրերը, ապա նվիրատվություններ անշուշտ կլինեն, քանզի Արցախի ճակատագրով մտահոգված շատ կարողունակ հայրենակիցներ ունենք արտերկրում: Բացի այդ, ավելացրեց նախագահը, ավտոմայրուղու կառուցումը, որը նախնական հաշվումներով կնստի 25 մլն դոլար, նախատեսված է ավարտել մի քանի տարում, ուստի միանվագ ֆինանսական հատկացումները հույժ անհրաժեշտ չեն: Կարեւորը նախնական միջոցներ գտնելն ու աշխատանքները սկսելն է:

Անդրադառնալով Ստամբուլի գագաթաժողովին, Ա. Ղուկասյանը համոզմունք հայտնեց, որ Ղարաբաղի խնդրի շուրջ որեւէ լուրջ փաստաթուղթ չի ընդունվի այնտեղ, քանզի հակամարտող կողմերի միջեւ առ այսօր դրան միտվող համաձայնագիր ծեռք չի բերվել: Իսկ եթե անգամ որեւէ փաստաթուղթ ընդունվի, ապա այն կկրի զուտ ընդհանրական բնույթ: Անհնար է, նշեց նախագահը, որ առանց ԼՂՀ իշխանությունների համաձայնության, Հայաստանի կողմից որեւէ փաստաթուղթ ընդունվի գագաթաժողովում:

Նախագահը շոշափեց նաեւ վերջերս ինչ-ինչ քաղաքական ուժերի կողմից շրջանառվող միացման թեման: Անկախության գաղափարը Արցախի ժողովուրդն առաջ է քաշել 1991 թվականին, որի փշոտ ճանապարհով էլ անցել է հերոսաբար մինչեւ մեր օրերը: Դեն նետել այդ գաղափարը, նշանակում է անտեսել անկախության համար պայքարում թափված արյունը, որի բարոյական իրավունքը չունի ոչ մեկը: Իսկ Հայաստանին Արցախի միացումը մնում է մեր ժողովրդի նվիրական երազանքը, նշեց Ա. Ղուկասյանը: Այս առումով, միացման գաղափարը շահարկելը նա համարեց պառակտման անհաջող փորձ, որի ամեն մի դրսեւորում իր արժանի հակահարվածը կստանա:

Նախագահը նույն կերպ գնահատեց նաեւ ԼՂՀ իշխանությունների եւ առանձին զինվորականների միջեւ տարաձայնության մասին շրջանառվող ասեկոսեները: Ղարաբաղյան հիմնախնդրի հարցում, եւ ընդհանրապես, նախագահի կողմից վարվող քաղաքական կուրսի խնդրում նրանց կողմից ընդդիմադիր վերաբերմունքի ոչ մի փաստ չի արձանագրվել առ այսօր, հավաստիացրեց Ա. Ղուկասյանը:

Ներքաղաքական վիճակը հանրապետությունում կայուն է եւ, նախագահի համոզմամբ, ժողովուրդը կողմ է իշխանությունների վարած կուրսին, որն ուղղված է հանրապետությունում օրինականության ամրապնդմանն ու ժողովրդի բարեկեցության բարձրացմանը:

Ա. Ղուկասյանը չշրջանցեց նաեւ Արցախում բարձրացող որոշ հանցագործների առկայության փաստերը, որոնց առթիվ հարուցված քրեական գործերը նախաքննության փուլում են: Մասնավորապես, հիշատակվեցին «Ծիծեռնակ» կոոպերատիվում եւ «Արցախէներգո» ՊՁ-ում տեղ գտած աղմկալի չարաշահումները: Ընդ որում, նախագահի հավաստմամբ, «Ծիծեռնակում» արձանագրված շուրջ 500.000 դոլարի հարկային յուրացման մեջ ներգրավված է նաեւ ԼՂՀ նախկին վարչապետ Ժիրայր Պողոսյանը:

Ա. Ղուկասյանը լրագրողներին ներկայացրեց յուրացման եւս մի փաստ, կապված արտասահմանյան մակնիշի 84 ներկրված մեքենաների մաքսային տուրքի չվճարման հետ: Այս եւ այլեւայլ կարգի հանցագործությունների մասին ավելի մանրամասն հանրորեն կներկայացվի առաջիկայում, երաշխավորեց ԼՂՀ նախագահը: Նա կոչ արեց լրագրողներին լինել ավելի ակտիվ հանրապետության ներքին եւ արտաքին կյանքը լուսաբանելու գործում դրսեւորելով սկզբունքայնություն եւ օբյեկտիվություն:

Նախագահը պատասխանեց նաեւ լրագրողների տված այլ հարցերի:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Ռուբեն Միրզախանյան. Քաղաքական ճգնաժամն անցավ ժողովրդի կողքով

Սկիզբը էջ 1

Այսօր արդեն պարզ է (առաջ էլ էր երեւում), որ խորհրդարանը մեր ժողովրդի տրամադրությունների լավագույն արտահայտիչը չէ: Երբ ստեղծվեց իշխանական ճգնաժամ, առաջին պլան մղվեց ոչ թե խորհրդարանը, այլ նախագահի ինստիտուտը եւ ինչ-որ գեներալիտետ (ի դեպ, այդպես էլ պարզ չդարձավ, թե հատկապես ում է ներկայացնում այդ «գեներալիտետը»), որը ոչ մի պարագայում չպետք է քաղաքական գործոն դառնար, սակայն դարձավ, որովհետեւ, ինչպես պարզվեց, քաղաքական ինստիտուտներն իշխանության իրական լծակներ չունեն եւ գեղեցիկ հայտարարություններից, հանդիպումներից այն կողմ չեն անցնում: Պետական-քաղաքական ինստիտուտների եւ հասարակության միջեւ հսկայական «ճեղքվածք» կա, ժողովրդի լայն զանգվածները բացարձակապես կտրված են պետական եւ հասարակական-քաղաքական կառույցներից, ուստի ստեղծված ճգնաժամը միայն «վերեւների» ճգնաժամ էր, որ առանձնապես չէր էլ շոշափում շարքային քաղաքացիների շահերը: Ահա, կարծում եմ, մեր գլխավոր պրոբլեմը:

– Իսկ չե՞ք կարծում, որ քաղաքական ինստիտուտները, որքան էլ անկատար, այնուամենայնիվ, կարողացան որոշակի հավասարակշռություն պահպանել եւ առնվազն հակազդեցին զինվորական վերնախավի մի հատվածի անմիտ ձգտմանը: Համենայն դեպս, վերջինս չկարողացավ իր կամքը թելադրել նախագահին՝ գոնե խնդրո առարկա «հանգուցային» նշանակումների առումով:

– Եվ փառք Աստծո, որ այդպես չեղավ: Դա մեկ անգամ եւս ապացուցեց, որ նախագահի ինստիտուտը մեզանում սահմանադրորեն ամրագրված ամենազորեղ համակարգն է: Սակայն նույնիսկ այդ պարագայում մտահոգիչ է, որ ուժային գերատեսչությունները շարունակ քաղաքականություն թելադրողի դեր են ստանձնում: Դրա համար կարելի է բացատրություններ գտնել (պատերազմող երկիր ենք, հարեւան երկրների հետ խնդիրներ ունենք), բայց մի՞թե այստեղ չպետք է փնտրել այն հարցի պատասխանը, թե ինչո՞ւ ենք վաս ապրում, ինչո՞ւ չի զարգանում մեր տնտեսությունը: Կամ՝ ինչո՞ւ ենք շարունակում կարեւորների եւ պակաս կարեւորների բաժանել նախարարությունները, ինչո՞ւ առաջնակարգ պաշտոնյա է ՆԳ, ոչ թե, ասենք, առողջապահության կամ կրթության նախարարը: Հոկտեմբերի 27-ը ցույց տվեց, թե իրականում ինչ են այդ «գերնախարարությունները», որոնք, չնայած դրան, հոկտեմբերի 28-ին նույնքան ուժեղ էին, որքան 26-ին, եւ դարձյալ հատկապես նրանց շուրջ էին բորբոքվում կրքերը՝ հոկտեմբերի 27-ից դասեր քաղելու փոխարեն: Կրկնում եմ, մենք պետք է խորամուխ լինենք, որ հոկտեմբերի 27-ը սարսափելի հետք է թողնելու մեր ժողովրդի գիտակցության մեջ, երբ մի քանի զինյալներ մտնում են խորհրդարան եւ գնդակահարում 8 հոգու, այդ թվում ԱԺ նախագահին եւ վարչապետին, ուրեմն մենք, պարզ քաղաքացիներս, բոլորովին անպաշտպան ենք եւ վստահության ոչ մի երաշխիք չունենք:

– Իրավիճակն իսկապես անհանգստացնող է, սակայն այդ պարագայում ի՞նչ պետք է ձեռնարկի նախագահը ստեղծված կացությունից ելք գտնելու համար:

– Դժվար է կռահել, թե իրականում ինչպիսի՞ վիճակում է այսօր նախագահը: Առջեւում Ստամբուլի գագաթաժողովն է, Ղարաբաղի հիմնահարցի կարգավորումը, ժողովրդի պահվող աղքատությունը եւ, ի վերջո, նախկին ռեժիմի ժառանգությունը: Պարզ ասեմ, այդ ամենը (նաեւ հոկտեմբերի 27-ը) նախկին ռեժիմի վարած քաղաքականության հետեւանք է, եւ սա չափազանցություն չէ: Ես չգիտեմ, չեմ ուզում ենթադրություններ անել, թե ովքեր էին կանգնած ահաբեկիչների «թիկունքում», բայց բարոյահոգեբանական տեսակետից հոկտեմբերի 27-ի արմատները ձգվում են դեպի այն օրերը, երբ Գեն նախագահ Հրանտ Ոսկանյանի նկատմամբ բռնություն կիրառվեց: Այդ բռնության հեղինակներին քաջալերողները հետագայում իրենք արժանացան նույն բախտին, երբ կարեւոր պետական այրեր էին դարձել. բռնությունը բռնություն է ծնում, եւ դժվար է ասել, թե որն է այդ բռնության սահմանը, ծեծե՞լ, շա՞տ ծեծել, հաշմանդա՞մ դարձնել, թե՞, վերջապես, սպանել: Եվ ամենասարսափելին այն է, որ հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործության հեղինակներն իրենք էլ կարող են չիմանալ, թե ովքեր էին տեղի ունեցածի պատվիրատուները:

– Պրն Միրզախանյան, ուզում եմ, այնուամենայնիվ, անդրադառնալ ՊՆ հայտնի խորհրդակցությանը: Ինչո՞ւ Ձեզ, Արամ Սարգսյանին (խոսքը վարչապետի մասին չէ), Հրանտ Մարգարյանին, մյուսներին չհրավիրեցին ՊՆ, փոխարենն այնտեղ էին Վանո Սիրադեղյանը, Դավիթ Շահնազարյանը, Վահագն Խաչատրյանը…

– Ամեն ինչ շատ պարզ է. այնտեղ «լուրջ» մարդկանց էին հրավիրել: Ձեր թվարկած մարդիկ առ այսօր լուրջ կարիերայի կրողներ են, հրավիրողներն էլ լուրջ (այդ թվում նյութական) լծակների կրողներ են, այնպես որ մենք այնտեղ անելիք չունեինք: Նրանք գիտեին, թե ինչու են հավաքվել, ինչ են ուզում, իրար հետ աշխատել էին, կորցնելու բան ունեն՝ անկախ նրանից, այսօր իշխանության մեջ են, թե՞ ոչ: Բավական է թռուցիկ հայացք նետել նրանց արտաքին ատրիբուտների վրա (որտեղ եւ ինչով են ապրում, ինչով՝ երթեւեկում) եւ պարզ կդառնա, թե ինչ ունեն կորցնելու:

– Մեկնաբաններից շատերը գտնում են, որ Նախագահ-վարչապետ փոխզիջումը ժամանակավոր է, եւ միաժամանակ վերականգնված հավասարակշռությունն անկայուն է: Ըստ այդմ ինչպիսի՞ հնարավոր զարգացումներ եք ակնկալում:

– Մեզ օդի պես անհրաժեշտ են արդար ընտրություններ (որեւէ մակարդակում), զարգացած քաղաքական համակարգ, իսկ քաղաքական դաշտի կատարելագործման համար պետք է հասկանանք, թե ինչպիսի երկիր ենք ուզում կառուցել: Կարող ենք, հարեւան Թուրքիայի պես (այդպիսի շատ երկրներ կան), քաղաքական իշխանությունը հանձնել զինվորականներին, եկրախորհրդին դուր գալու համար մի քանի կուսակցություն պահել, «անտիդիկտատ» տպավորություն ստեղծելու համար խորհրդարան եւ կառավարություն ունենալ (սա էլ ճանապարհ է): Բայց եթե ուզում ենք, որ մարդիկ դադարեն արտագաղթել եւ, ընդհակառակը, սկսեն վերադառնալ, պետք է ոչ թե գովազդային, այլ բովանդակային կայունություն եւ ապահովություն երաշխավորենք: Իսկ դրա համար իրական քաղաքական համակարգ է անհրաժեշտ, ինչը արդար ընտրությունների միջոցով է ձեւավորվում:

Շարքային քաղաքացին չպետք է կախված լինի ՔԸԳ-ների պետերից, հարկային տեսուչներից, զանազան հսկիչներից, մաքսավորներից, օդանավակայանի կերած-խմած տղերքից… Պետք է պայմաններ ստեղծվեն արտագրողի, ներդնողների համար, նրանց ժողովրդի բեռնափ հոյակերտ լու փոխարեն անհրաժեշտ է խրախուսել նրանց, որպեսզի նրանց դրամական միջոցները շրջանառության մեջ դրվեն:

– Ձեր նկատառումներն առավել «հեռու» ապագայի համար են, իսկ ի՞նչ «կառաջարկեիք» ավելի մոտ ժամանակահատվածի համար:

– Կարող եմ ասել, օրենքով թույլատրելի ժամկետում (մայիսից հետո) անցկացնել խորհրդարանական նոր, լիարժեք ընտրություններ, մինչ այդ անհրաժեշտ պայմաններ ապահովել քաղաքական ուժերի համար: Չեմ ուզում ասել, թե հասարակության սերուցքը կուսակցություններում է կենտրոնացած, սակայն մարդկությունը ժողովրդավարության զարգացման համար ավելի նպատակավոր ծեւ չի ստեղծել, քան կուսակցությունները: Իսկ մեզ մոտ տարիներ շարունակ կիսաբանասիրական կրթությամբ դեղնակտուց օրիորդիկների միջոցով հակակուսակցական քարոզչություն է իրականացվել, դրա համար էլ խորհրդարանում ունենք այն, ինչ ունենք. ծաղիկներ, ճոճեր, լեդիներ… Եթե չկա զարգացած քաղաքական համակարգ, չի կարելի լիարժեք խորհրդարան ունենալ: Կուսակցություններն են գաղափարախոսությունների կրողները, որոնց ընտրության իրավունքը ժողովրդինն է պատկանում:

– Ինչպե՞ս եք վերաբերվում այն կանխատեսումներին, թե Արամ Սարգսյանի կառավարությունը ժամանակավոր է եւ կարճ ժամանակ անց կփոխվի:

– Ամեն ինչ էլ ժամանակավոր է, բայց դա, բոլոր դեպքերում, տխուր հեռանկար է. մենք արդեն 9-րդ կառավարությունն ենք փոխում: Արմատական փոփոխություններ են պետք, իսկ դա կարող է անել նախագահը (այսօր դա գործող ինստիտուտ է), վարչապետը (նա ունի լծակներ), ուստի ԱԺ ղեկավարության հետ ձեռք ձեռքի տված նրանք պետք է քաղաքական բարեփոխումների ճանապարհով գնան: Հակառակ դեպքում առաջին գծի վրա կհայտնվեն կիսագրագետ մարդիկ, որոնք շատ վտանգավոր են, երբ տիրում են ուժային լծակների, եւ բազմաթիվ ցնցումներից հետո մի գեղեցիկ օր կհայտնաբերենք, որ Հայաստանում ընդամենը մի քանի տասնյակ հազար մարդ է մնացել…

– Ի՞նչ եք կարծում, կա՞ որեւէ երաշխիք, թե հոկտեմբերի 27-ի ահավոր պահբեկչությունը շարունակություն չի ունենա, թե նման բան այլեւս չի կրկնվի, մանավանդ ԱԺ-ում հայտնաբերված պայթուցիկ խորապատկերում:

– Դուք շատ ցավոտ հարց եք տալիս. նախադեպը սարսափելի էր, քանզի կարող է «սովորություն դառնալ», նման մեթոդներով հարցեր լուծելու գայթակղություն առաջացնել: Շատ կուզենայի հավատալ, որ, ինչպես ՆԳ փոխնախարարը բնորոշեց, ԱԺ-ում տեղադրված պայթուցիկը մանր խուլիգանության ոլորտից էր, բայց կարծում եմ, որ «մանր» խուլիգանական արարքները եւ կասկածները տվյալ պարագայում ոչ միայն տեղին չեն, այլեւ բացառվում են: Արդյոք դա յուրատեսակ այցետոմս, նախազգուշացում չէ՞ր, մենք կանք, գործում ենք եւ շարունակելու ենք ապակայունացնել իրավիճակը:

Կրկնում եմ, երկրի ղեկավարությունը լուրջ քայլեր պետք է ձեռնարկի. եթե բավարարվի կիսամիջոցներով, եթե արմատական փոփոխություններ չարվեն, որեւէ լավ բանի չի կարելի սպասել, գաղափարախոսական որոնումների ժամանակաշրջան ապրող, հզոր անհատների, բայց ոչ գաղափարախոսության շուրջ ստեղծված կուսակցությունները կդառնան քաղաքական մեծամասնություն, եւ մենք այդպես էլ չենք կողմնորոշվի. երկիրը սոցիալիստակա՞ն, համայնավա՞ր, թե՞ ազատական տնտեսության ճանապարհով ենք զարգացնելու, եւ, ըստ այդմ, չենք լուծի մեր առջեւ դրված խնդիրները:

– Երեկ «հայտնի ուժերը» («21 դար», ԼԴԿ, «Նոր ուղի», «Արմատ» եւ «Կոմպանիա») երկիրը մի նոր, ղարաբաղյան հիմնախնդրով գերմտահոգ հայտարարությամբ ցնցեցին: Նախկինները շատ չե՞ն ակտիվացել:

– Ակնհայտ է, որ արտաքնապես անհանգստություն հայտնելով երկրի կայունության վերաբերյալ, նախկիններն իրականում մի նպատակ են հետապնդում՝ վերադառնալ կորցրած դիրքերին, նորից չրի երես ելնել (այնտեղ նրանք իրենց ավելի լավ էին զգում՝ բոլոր առումներով): Հայտարարության ոճը, բնույթը, «մտահոգությունները» մի եզրակացության են բերում, որ այդ մարդիկ (դրանք ուժեր չեն) երկիրն ապակայունացնելու ամենալուրջ շահագրգռություններ ունեն եւ այդ նպատակով պատրաստ են օգտագործել Ղարաբաղի շուրջ տեղի ունեցող գործընթացները: Սակայն ժողովուրդը, կարծում եմ, հիշողություն ունի, լավ է ճանաչում այդ «հերոսներին», եւ նրանք հաջողության չեն հասնի…

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

«Միջազգային ներում» կազմակերպությունը Հայաստանին վերաբերող այս տարվա իր վերջին հաշվետվությունն ամբողջովին նվիրել է երկրում այլընտրանքային զինծառայության օրենքի պարտադիր ընդունմանը: Կազմակերպությունն արձանագրում է, որ ներկայումս Հայաստանի երիտասարդությանը նախկինի պես ազատազրկում է սպառնում, երբ նրանց խիղճը հակադրվում է օրենքին, համաձայն որի զինվորական ծառայությունը պարտադիր է համարվում երիտասարդ տղամարդկանց համար եւ որը չի առաջարկում նրանց ոչ մի այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայություն:

Կազմակերպությունն այլընտրանքային ծանր է նկարագրում եհովայի վկաների գործունեությունը Հայաստանում, նկարագրելով, թե կազմակերպությունը պաշտոնապես չգրանցելով զրկում են թերթ կամ ամսագիր հրատարակելուց, հավաքատեղի վարձակալելուց, ռադիոյով ու հեռուստատեսությամբ իրենց հաղորդավարերն ունենալուց կամ պաշտոնական հովանավորի կարգավիճակով հանդես գալուց՝ օտարերկրացիներին հրավիրել տալու համար: Այս ամենը, մեղմ ասած, ապատեղեկատվություն է, որովհետեւ Հայաստանում գործող ոչ մի աղանդ ավելի արտոնյալ վիճակում չէ, որքան եհովայի վկաները, չնայած պաշտոնական գրանցում չունենալու հանգամանքին:

թյուն է հայտնում իրավապահ մարմինների աշխատակիցների դաժան վարվեցողության եւ քննարարների վերաբերյալ հայտարարությունների կապակցությամբ: Կոմիտեն երաշխավորում է հիմնել հատուկ անկախ կառույց, որը կզբաղվի իրավապահ անձնակազմի քննություններին ու դաժան վարվեցողությանն առնչվող բողոքների հետաքննությամբ»:

«Միջազգային ներումը» տեղեկագրով ծանոթացնում է նաեւ Ադրբեջանի ու Վրաստանի համանման իրավիճակին: Նշվում է, որ Ադրբեջանն այլընտրանքային ծառայության մասին օրենքը ընդունել է 95 թ.-ին՝ կապված ղարաբաղյան պատերազմի հետ, երբ զինվորական ծառայությունը ոմանց համոզմունքին դեմ էր: Այլընտրանքային ծառայության մասին օրենքի վերջին նախագծով պահանջվում է երաշխավորել այդ իրավունքն իրավական հիմքով ու կոնկրետ բովանդակությամբ:

Այլընտրանքային ծառայության օրենք, թեկուզ չգործող

Հակառակ դեպքում, «Միջազգային ներումը» չի պատրաստվում ներել Հայաստանին

յին ծառայության օրենքը պարտադիր է համարում նրանց համար, ովքեր չեն կարող կատարել զինվորական ծառայություն՝ ելնելով կրոնական, հոգեկան, էթիկական եւ այլ համոզմունքներից: Կազմակերպության տեղեկագրից պարզեցինք, որ մեր երկրում զինակոչից հրաժարվում են ոչ միայն եհովականները, զինվորական ծառայությունն աններելի մեղք է նաեւ, իբր, առաքելական ուղղվածության քրիստոնեաների համար: Ահա մի օրինակ. «97 թվականի հոկտեմբերին Նազարեթյան անունով մի երիտասարդ ձերբակալվել էր Հայաստանում զորակոչային փաստաթղթերը չներկայացնելու համար: Դատախազին գրված նամակում պատճառները բացատրելով, ըստ որի, նա չէր կարող զինվորական մեղք գործել՝ մասնանշելով, որ Աստվածաշունչը կարդալուց հետո իրեն համարում է իսկական քրիստոնյա եւ խիղճն իրեն թույլ չի տալիս ծառայել բանակում: Հարգեք իմ մարդկային արժանապատվությունը», պահանջել է նա դատախազից:

Զինծառայությունից հրաժարվողներին կազմակերպությունը երկու խմբի է դասակարգում: երբ կրոնական համոզմունքները թույլ չեն տալիս ծառայել բանակում եւ ոմանք կալանավորված են զինակոչային փաստաթղթերը չներկայացնելու համար: Մյուսները բռնի ուժով զինակոչվել են, իսկ այնուհետեւ ենթարկվել դաժան պատասխանատվության զինվորական համազգեստ չհագնելու, զինվորական երդում չընդունելու կամ դասալքության համար: «Միջազգային ներումը» նրանց բոլորին համարում է խղճի ազատության համար բռնադատվածներ, որոնք ենթակա են անհապաղ եւ անպայման ազատագրման: Կից ներկայացվում է եհովայի հետեւորդների ձերբակալության ցուցակ՝ յուրաքանչյուրի կենսագրական մանրամասներով, որոնք դատապարտված են 1-3 տարվա ազատազրկման:

Տեղեկագիրը մեզ համար նաեւ հետաքրքիր նորույթ է հայտնում: «Անցյալում (Ն.Ա.-Ս. Պ.) պետք է ենթադրել, որ զինկոմիսարիատները որոշ համաձայնության էին գնում զինվորների հետ, որոնք հրաժարվում էին կրել կրոնական համոզմունքներով: Նրանք հրաժարվողներին պահանջում զինվորական երդում, որը սովորաբար պարտադիր է, եւ ուղարկվում էին կատարելու այնպիսի ծառայություններ, որտեղ զենք պարտադիր չէր՝ վարորդ, խոհարար, աշխատեցնում էին շինարարությունում»: Մեր կողմից ավելացնենք, մինչեւ հիմա հանրությանը հայտնի չէր, թե բանակում վարորդները, խոհարարները, միգուցե նաեւ երաժիշտները, առանձնահատուկ համոզմունքների տեր են: Հավելենք զեկույցի երկրորդ անակնկալն այն է, որ եհովայի վկաները Հայաստանում սկսել են գործել են 75 թ.-ից սկսած ժամանակվանից իշխանությունները նրանց առջեւ խոչընդոտներ են հարուցել: Պատճառներից մեկը եհովականների քաղաքական գործունեությունն է, որի առումով հիշատակվում է Սուրբազանի խոսքը, որում նա վկաներին անվանում է «բռնի աղանդ, որը ծանր հարված է հասցնում մեր ժողովրդին, մեր ազգային միասնությանը, մեր հավատքին»:

«Միջազգային ներումը» բավակա-

Նրանք անարգել տարածում են իրենց գրականությունը բոլոր վայրերում, անգամ դպրոցներում, որի իրավունքը չունեն: Եհովայի հետեւորդ ուսուցիչների միտքը ավելի շատ կենտրոնացած է քարոզչության վրա, քան դասավանդվող առարկայի: Տեղեկագիրը, ցավոք, չի հիշատակում հենց իրենց՝ եհովականների կողմից մարդու իրավունքների, հատկապես՝ երեխայի իրավունքները ոտնահարելու փաստեր, մասնավորապես թույլ չտալով բժշկական միջամտություններ: Նրանք հավաքատեղի ունենալու պակաս չեն ունեցել երբեք, ոչ էլ քարոզչության սահմանափակում, իսկ արտասահմանցի «եղբայրների» առջեւ Հայաստանի «դարպասները» միշտ բաց են եղել: Վերջինը տեղական իշխանությունների անհետեւողականության պատճառով, որոնք կազմակերպությունների դրսից չղեկավարվելու ու չֆինանսավորվելու օրինախախտումը հետեւողականորեն կիրառում էին քաղաքական կազմակերպությունների դեմ, բայց սկզբունքայնություն չէին դրսեւորում կրոնական կազմակերպությունների հարցում:

Կազմակերպություններից մեկը, որը վերջին ժամանակներս հանդես է եկել Հայաստանի իրավիճակի մասին զեկուցումով՝ ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների պաշտպանության կոմիտեի հանձնախումբն է՝ բաղկացած 18 փորձագետներից, որոնք հետեւում են, թե ինչպես են պետության ներսում պահպանվում միջազգային համաձայնագրերով ընդունված մարդու քաղաքական եւ քաղաքացիական իրավունքները: 98 թ. հոկտեմբերի 26-ին մարդու իրավունքների կոմիտեն քննարկել է Հայաստանի առաջին հաշվետվությունը, թե պետությունն ինչ է արել այդ պայմանագրերի կենսագործման եւ ամրապնդման համար, որոնց Հայաստանը միացել էր 93 թվից: Զեկույցից առանձնացվել է երկու միտք. «Խղճի թելադրանքով զինծառայությունից հրաժարվելու դեպքում օրենքը չի նախատեսում զինծառայությանը այլընտրանք հանդիսացող քաղաքացիական ծառայություն: Կոմիտեն ցավում է, որ խղճի պատկերացումներով հրաժարվողներին պարտադրաբար են զորակոչում եւ նրանց պատիժը սահմանում են ռազմական տրիբունալները, ինչպես նաեւ ցավում է նրանց ընտանիքների հանդեպ բռնարարքների դեպքերի համար»:

Մյուս կետով «Կոմիտեն մտահոգու-

մոզմունքին դեմ էր: Այլընտրանքային ծառայության մասին օրենքի վերջին նախագծով պահանջվում է երաշխավորել այդ իրավունքն իրավական հիմքով ու կոնկրետ բովանդակությամբ:

Վրաստանի մասին ասվում է, որ մինչեւ փաստական անկախացումը թղթի վրա ընդունել էր քաղաքացիական ծառայության մասին օրենքը, որը իրականություն չի դարձել: Զինծառայությունը եղել եւ մնում է պարտադիր, եւ մինչեւ 97 թ. այլընտրանքային ծառայության մասին լրացուցիչ օրենքներ են ընդունվել: Վերջինը Վրաստանի նախագահի կողմից վավերացվել եւ ուժի մեջ է մտել 98 թ. հունվարին: Ըստ այդ օրենքի, երեք տարի է ծառայությունը եւ բնույթով պետք է համապատասխանի զինվորական ծառայության դժվարություններին: Կազմակերպությունը Վրաստանից պահանջում է հիմնավորել, որ մեկ տարով ավելի ծառայությունը պատժամիջոց չէ:

Հետաքրքիր է, երկու հանրապետությունների ընդունած ոչ կատարյալ օրենսդրությանն ու նրանց չգործելու հանգամանքին «Միջազգային ներումն» ավելի ներողամիտ է վերաբերվում, քան Հայաստանին, որի ողջ մեղքը նման մի անկատար, թեկուզեւ չգործող օրենք ունենալն է: Ադրբեջանում օրենքը չկիրառելը բացատրվում է, որ նրա համար շատ կարեւոր են Ղարաբաղի ու «գրավված» տարածքների հարցը եւ այլընտրանքային ծառայության մասին ցանկացած օրենք կկիրառվի, երբ այդ հարցը լուծվի: Պարզվում է, որ Վրաստանը նույնպես «օբյեկտիվ» հիմքեր ունի օրենքը չկիրառելու՝ տնտեսական ծանր իրավիճակի եւ երկրի սահմաններում տեղի ունեցող ռազմական գործողությունների պատճառով: Իսկ Հայաստանին կազմակերպությունը չի պատրաստվում ներել, նա այլընտրանք չունի եւ պարտավորված է ընդունել ու կիրառել քաղաքացիական ծառայության մասին օրենքը, որովհետեւ ենթադրաբար տնտեսապես լավ վիճակում է, քան Վրաստանն ու Ադրբեջանը եւ ղարաբաղյան հարց չունի, ինչպես Ադրբեջանը:

Ավելացնենք, որ օրերս Հայաստան այցելած Եվրախորհրդի անդամ Վոլչիչը եւս ՀՀ պաշտպանության նախարարի հետ հանդիպման ժամանակ քննարկել է այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայության մասին օրենք ընդունելու անհրաժեշտությունը:

ԱՆՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱՄՆ

«Ազատ առեւտրի» կարգավիճա՞կ Թուրքիայի հետ

«Ամերիկա-թուրքական բարեկամությունը հարատեւ է եւ կայուն հիմքեր ունի: Լեգենդար Մուստաֆա Քեմալ Աթաթուրքի կողմից 1923-ին նոր հանրապետության հռչակումից ի վեր Թուրքիան եւ Միացյալ Նահանգները 60-ից ավելի համաձայնագրեր, պայմանագրեր եւ փոխըմբռնման հուշագրեր են ստորագրել: Կամուրջ հանդիսանալով Եվրոպայի եւ Ասիայի միջեւ, Թուրքիան կենտրոնական դեր է խաղացել պաշտպանելով Ամերիկայի անվտանգության շահերը տարածաշրջանում այն օրից ի վեր, երբ դաշնակիցներին միացավ երկրորդ աշխարհամարտի օրերին եւ այնուհետեւ, 1952-ին, երբ անդամագրվեց ՆԱՏՕ-ին: Ժամանակն է այժմ այդ բարեկամությունը մի քայլ առաջ տանել եւ բանակցություններ սկսել Թուրքիայի հետ ազատ առեւտրի պայմանագիր կնքելու առնչությամբ: Ռազմավարական եւ քաղաքական շահերից բացի, մեր առեւտրական շահերն էլ են թելադրում տնտեսական կապերի այս առավել սերտացումը ինստեգրացումը», ասել է սենատոր Դանիել Պատրիկ Մոյնիհանը (դեմոկրատ Նյու Յորքից) ամերիկյան Սենատին ներկայացնելով Թուրքիայի հետ տնտեսական հարաբերությունները «Ազատ առեւտրի» կարգավիճակին բարձրացնելու առաջարկ-նախագիծը: Ընդունվելու դեպքում Թուրքիան դասվելու է աշխարհի մի քանի ընտրյալ երկրների թվում, որոնցից են Մեքսիկան, Կանադան եւ Իսրայելը:

Այս մասին հաղորդել է մեր պաշտոնակից «Արմինյն Միրոր-սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը իր նոյեմբերի 11-ի համակարգչային ծառայության միջոցով:

«Մենք ազատ առեւտրի պայմանագիր ունենք Թուրքիայի հարեւան մեր սիրելի Իսրայելի հետ 1985-ից ի վեր: Թուրքիան եւ Իսրայելը 1997-ին կնքել են փոխադարձ ազատ առեւտրի պայմանագիր եւ պարզապես հարմար է, որ եռանկյունին ամբողջացվի, եւ մենք էլ մեր հերթին նման պայմանագիր կնքենք Թուրքիայի հետ», ավելացրել է նա:

Նախագիծը տարօրինակ է թվացել հատկապես այն առումով, որ առաջարկվել է այնպիսի մի սենատորի կողմից, որին երկար ժամանակ ճանաչել են որպես մարդու իրավունքների եւ արդարության ջատագով: Մոյնիհանի գրասենյակի աշխատակիցները խնդրել են, որ այդ առնչությամբ բոլոր հարցերն անմիջականորեն ուղղվեն անձամբ սենատորին:

Հայկական քաղաքական կազմակերպությունների կանխատեսումներով նախագիծը հազիվ թե պաշտպանություն գտնի Կոնգրեսում: «Մենք մարդկանց լուսաբանելու հատուկ ջանք ենք գործադրում», ասել է Ամերիկայի Հայ ազգային հանձնախմբի գործադիր տնօրեն Արամ Համբարյանը: «Չեմ կարծում, որ հարմար է վարձահատույց լինել մի երկրի, որը շրջափակումներ է իրագործում, մարդու իրավունքներ է խախտում, Կիպրոս է ներխուժում եւ արգելքներ դնում իր երկրի քրիստոնյա փոքրամասնությանց առաջ»: Ամերիկայի Հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն Ռոս Վարդյանը համաձայնելով այդ մտքի հետ, ավելացրել է. «Ամերիկայի համար ոչ մի արդարացում չկա, որպեսզի նա իրականացնի նման հարաբերություններ Թուրքիայի հետ»:

Շեւարդնաձեն Բժեզինսկու հայտարարությունը հիմնավորված է համարում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: «Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւը վերջերս ունեցած իր ելույթով հաստատեց Զբիգնեւ Բժեժինսկու պնդումները», հայտարարել է Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Այսպես է նա պատասխանել այն հարցին, թե արդյոք հիմնավորված է հայտնի ամերիկացի քաղաքագետ Զբիգնեւ Բժեժինսկու հայտարարությունը՝ Ռուսաստանի որոշակի ուժերի կողմից Վրաստանի իրավիճակն ապակայունացնելու, մասնավորապես, Վրաստանի ղեկավարի դեմ նոր ահաբեկչական գործողություն կազմակերպելու հնարավորության մասին:

Վրաստանի նախագահը որպես օրինակ նշել է Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւի ելույթը Պետդումայի պատգամավորների առջեւ, որում նա ԱՄՆ-ը եւ արեւմտյան երկրները բնորոշել է որպես Կովկասում «կառավարելի հակամարտությունների» առկայությամբ շահագրգռված կողմ, մեղադրել է Միացյալ Նահանգներին Ռուսաստանից Կովկասի օտարմանը մասնակցելու մեջ եւ կոչ արել առավել խիստ գործողություններ իրականացնել տարածաշրջանում: «Ես լրջորեն եմ վերաբերվում պաշտպանության նախարար Սերգեեւի հայտարարությանը: Այդ ելույթը շատ նման է սառը պատերազմի ժամանակների հայտարարություններին եւ ոչ մի լավ բանի չի կարող հանգեցնել», հայտարարել է Էդուարդ Շեւարդնաձեն:

Ինչ վերաբերում է անձամբ նախագահի անվտանգության եւ երկրի կայունության ապահովմանը, ապա, Էդուարդ Շեւարդնաձեի ասելով, «արվում է այն ամենը, ինչ կարող է ձեռնարկել պետությունը այդ ուղղությամբ»:

ԽՄԲ.- Բժեժինսկու հոդվածը «Ազգը» թարգմանաբար ներկայացրել էր նախորդ համարում:

Վաֆա Գուլուզադեի կարծիքով ԵԱՀԿ Ստամբուլի գագաթաժողովն ամենանշանակալին կլինի

ԲԱՔՈՒ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Ստամբուլի գագաթաժողովն ամենանշանակալին կլինի ԵԱՀԿ նախորդ բոլոր գագաթաժողովներից, լրագրողների հետ զրույցի ժամանակ հայտարարել է Ադրբեջանի հայտնի քաղաքական գործիչ Վաֆա Գուլուզադեն: Գագաթաժողովը կքննարկի «ԵԱՀԿ-ի դերը XXI դարում» ծրագրային փաստաթուղթը, որը կկանխորոշի Եվրոպայի անվտանգության ուրվագծերը հաջորդ հազարամյակի սկզբին: Վաֆա Գուլուզադեի կարծիքով, ԵԱՀԿ-ն ներկա փուլում պետք է օժտված լինի իր կայացրած որոշումներն իրականացնելու լիազորությամբ, այն նույն մեխանիզմով, որն ունի ՆԱՏՕ-ն: Ըստ Գուլուզադեի, ՆԱՏՕ-ն նույնպես կարող է դառնալ ԵԱՀԿ-ի մեխանիզմ:

Կովկասի տարածաշրջանի համար սկզբունքային նշանակություն կունենա գագաթաժողովի օրակարգի մեկ այլ հարց սովորական սպառազինությունների շուրջ համաձայնագրի հրացումը, նշել է Գուլուզադեն: Ստամբուլում նախատեսվում է այդ հարցի շուրջ հիմնական փաստաթղթի ընդունում: Ներկայումս, Գուլուզադեի ասելով, Ռուսաստանը կոպտորեն խախտում է տվյալ համաձայնագիրը Կովկասի տարածաշրջանում: Այստեղ կենտրոնացված Ռուսաստանի մարտական տեխնիկան խախտում է այդ համաձայնագրով սահմանված բոլոր նորմերը եւ սպառնում տարածաշրջանի կայունությանը, նշել է ադրբեջանցի քաղաքական գործիչը:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Մեծ վաստակով բեռնավորված

Սերգեյ Սարինյան-75

Ակադեմիկոս Սերգեյ Սարինյանն իր 75-ամյակին է հասել մեծ վաստակով բեռնավորված, հայ գրականագիտությանը մատուցած իր անգնահատելի ծառայությամբ, այսինքն՝ 75-ամյակը ոչ թե ծննդյան տարեդարձ է սոսկ, այլ անցած հարուստ կյանքի իմաստավորում, որի հնարավորությունը եւ իրավունքը քչերին են վիճակված:

Ս. Սարինյանն, ի տարբերություն «բելետրիս» կամ «շարադրող» գրականագետների, զտարյուն գիտնական է, մտածող եւ միշտ շարժող: Նրա աշխատություններում ոչ միայն տվյալ գրողի կամ տվյալ երկի էությունն է բացահայտված, այլեւ իր, հետազոտող գիտնականի սեփական ասելիքը... տվյալ հեղինակի ասելիքի կապակցությամբ: Գիտնականի այս զուգահեռ ներկայությունը ես անչափ կարեւոր եմ համարում, որովհետեւ ինձ համար նույնքան հետաքրքիր է հետազոտող գիտնականի «կերպարը», որքան հետազոտության առարկա հանդիսացող գրողի:

Սերգեյ Սարինյանն անդրադարձել է մեր գրականության հանգուցային հարցերին եւ մեծ մասամբ հաջողությամբ քանդել է այդ հանգույցները: Պատահական չէ, որ նրա թեկնածուական թեզի թեման եղել է «Քննադատական ռեալիզմի սկզբնավորումը հայ գրականության մեջ», իսկ դոկտորականինը՝ «Հայկական ռոմանտիզմը», այսինքն նա միշտ հակում ունի ընդհանրացնող երեւույթների անդրադառնալ, որոնցից ածանցվում են մասնավոր հարցերը: Նա խոշոր ավանդ ունի հայ նոր գրականության պատմության հինգհատորյակի եւ հայ քննադատության պատմության երկհատորյակի ստեղծման մեջ, ֆունդամենտալ երկեր, որոնցից առաջինի համար արժանացել է Հայաստանի պետական մրցանակի: Րաֆֆու եւ Մուրացանի հմուտ մասնագետ է ոչ միայն նյութի խոր իմացության, այլեւ դասականների նորովի եւ «անսպասելի» ընթերցման առումով: Կավելացնեի նաեւ համեմատաբար վերջերս տպագրված Լեւոն Շանթին նվիրված նրա մենագրությունը, մի գրող, որն իր տեսակով առանձին տեղ է գրավում հայ գրականության եւ մանավանդ ոչ հարուստ հայ թատերագրության մեջ: Ինչո՞ւ ընտրեցի հատկապես տեսակի հարցը: Ասելու համար, որ Ս. Սարինյանը մի լարի վրա «նվագող» գրականագետ չէ, նախասիրությունները եւ հետաքրքրության շրջանակները լայն են, սխեմաներից, կաղապարներից եւ գրական նախապաշարումներից զերծ:

Ի պատիվ Սարինյանի, նա իր գիտական աշխատություններին զուգընթաց զբաղվում է նաեւ արդի գրական ընթացիկ հարցերով, այսինքն «անվնաս» գիտությունը թողած մտել է տաք նյութի մեջ եւ չի վախեցել ձեռքերը այրելուց, մանավանդ եթե նկատի ունենանք մեր գրական կենցաղը: Այս մարզում եւս նրա խոսքը ծանրակշիռ է միշտ, սկզբունքային ու համոզիչ:

1988-ի հրաշք զարթոնքը, որը հնարավոր է միայն ու միայն հայ գաղափարաբանության հիմքերի վրա, հետագայում հայտնի պատճառներով խոր անկում ապրեց, իսկ ազգային գաղափարաբանությունը նախկին գաղափարախոսների կողմից համարվեց, ոչ ավել, ոչ պակաս, ֆաշիզմ: Ուրեմն, առավել եւս կարեւորվում է Սերգեյ Սարինյանի «Հայ գաղափարաբանություն. պատմաքննական տեսություն» ուսումնասիրությունը, որը փայլուն գիրք է եւ, անկասկած, մնայուն արժեք: Ս. Սարինյանը գտել է «Միացնող մի ոգի, որ կարգավորել է գիտության բոլոր այս ձեւերի (գիր, լեզու, դիցաբանություն, բանահյուսություն, գրականություն, արվեստ. Պ. Զ.) աշխարհայացքային հղումները... Ահա հասման այս կետում է հայ միտք արտածել ազգային գաղափարաբանություն կոչված երեւույթը պատասխան տալու ազգի գոյության կենսական հարցերին, թե ով է ինքը, որտեղից է գալիս եւ ուր է գնում»:

Ես հաճույքով գրեցի իմ այս համառոտ խոսքը, գրեցի սիրով, մանավանդ թող ընթերցողը նկատի առնի, որ գրողները համարյա միշտ թերահավատությամբ են վերաբերվել քննադատներին եւ գրականագետներին: Սա այն դեպքն է, երբ այդ «ավանդույթը» չի գործում: Ես սրտանց շնորհավորում եմ անվանի եւ վաստակաշատ գիտնականի հոբելյանը եւ ցանկանում եմ, որ նա լուրջ չընդունի իմ այն խոսքը, թե 75-ամյակն իր անցած հարուստ կյանքի իմաստավորումն է: Հիսունը, վաթսունը, յոթանասունը իմաստավորում չէի՞ն: Արվեստի, գրականության եւ գիտության մեջ իմաստավորել է պետք յուրաքանչյուր տարին: Ուրեմն, դեռ որքան անելիք կա առջեւում:

ՊԵՐՃ ԶԵՅԹՈՒՆՑՅԱՆ

ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ

ԹՄՄ-ի 24-րդ տարեկան համագումարը՝ Մոնրեալում

«Ազգ-Միրոր սփեքթեյթր» համակարգչային ծառայությունից ստացված ֆաքսը տեղեկացնում է, որ հոկտեմբերի 22-23-ին Մոնրեալում տեղի է ունեցել Թեքեյան մշակութային միության 24-րդ տարեկան համագումարը, ինը մասնաճյուղերից 52 պատվիրակների ներկայությամբ: Բացման խոսքով հանդես է եկել ԹՄՄ նախագահ Վարդգես Պալյանը: Տնօրենների վարչության ցկյանս նախագահ է ընտրվել Արման Նորհատը: Ընտրվել են հաշվետվական, վերընտրական եւ առաջարկների հանձնաժողովներ, որից հետո ԹՄՄ Արշակ Տիգրանյան դպրոցի տնօրեն Վարդգես Գուրույանը խոսել է ուսանողների գիտելիքների բարձր մակարդակի եւ դասատուների անշահախնդիր նվիրվածության մասին: Այնուհետեւ դոկտ. Հարություն Արզումանյանը ներկայացրել է Միության կանոնադրության մեջ որոշ փոփոխություններ մտցնելու առաջարկներ, որոնք միաձայն ընդունվել են ներկաների կողմից: Ըստ այդ փոփոխությունների, ստեղծվել է 13 հոգուց բաղկացած կառավարիչների վարչություն, որի պարտականությունն է համակարգել բոլոր մասնաճյուղերի գործունեությունները: Այդ վարչության նախագահ է ընտրվել Բոստոնից **«Ազգ»** թերթի հիմնադիրներից Միհրան Մինասյանը: Այնուհետեւ տիկին Ռիտա Պալյանը մանրամասն զեկուցել է Հայաստանում ԹՄՄ-ի ջանքերով վերակառուցված 3 դպրոցների մասին, վերջին երկու տարիների ընթացքում դրանց արձանագրած հաջողությունների վերաբերյալ պատրաստվել էր գեղեցիկ մի ալբոմ:

Տարեկան զեկույցներով հանդես են եկել «Ապագայ» շաբաթաթերթի, «Թեքեյանի ձայն» հեռուստածրագրի, ինչպես նաեւ Ալթադենայի (Կալիֆոռնիա), Մոնրեալի եւ Տորոնտոյի Թեքեյան կենտրոնների եւ Փասադենայի շաբաթօրյա դպրոցի ներկայացուցիչները:

Ճանաչված հրապարակախոսներ Երվանդ Ազատյանն ու Օշին Քեշիշյանը մանրամասն անդրադարձել են վերջերս Երեւանում կայացած Հայաստան-Սփյուռք համագումարին: Վերջում հանդիսավոր պայմաններում տեղի է ունեցել լրագրության ասպարեզում «Պալյան մրցանակի» շնորհումը: 1998-ի համար այդ մրցանակին արժանացել է Հարութ Սասունյանը (որի մասին լրատվությունը գտեք **«Ազգ»**-ի 13 նոյեմբերի համարում), իսկ 1999-ի համար՝ «Ապագայ» թերթի երկարամյա պատասխանատու խմբագիր Արսեն-Նուբար Մամուրյանը: Վերջինս իր գրական գործունեությունն սկսել է Կահիրեում՝ թղթակցելով տեղի «Արեւ» եւ Բոստոնի «Պայքար» օրաթերթերին: 1975-ին Մոնրեալում ընկերների հետ հիմնել է «Ապագայ» երեք լեզուներով հրատարակվող շաբաթաթերթը եւ 1985-ից ստանձնել դրա գլխավոր խմբագրի պաշտոնը: «Տիգրան Սմսարյանի» անվան ամենաակտիվ մասնաճյուղի մրցանակը շնորհվել է Դետրոյթի եւ Մոնրեալի մասնաճյուղերին, համապատասխանաբար 1998-ի եւ 1999-ի համար:

Հ. Օ.

ԱՐՑԱԽ

Բերձորի գրադարանը 1 տարեկան է

Վերջերս լրացավ Քաշաթաղի շրջանի Բերձոր կենտրոնի քաղաքային գրադարանի հիմնադրման մեկ տարին: Երեւույթը ազատագրված տարածքի վերաբնակչի համար հոգեւոր ու բարոյական մեծ նշանակություն ունի:

Քաշաթաղի շրջանի ազատագրված շատ գյուղերում դեռեւս էլեկտրաէներգիա չկա, բնականաբար, ռադիո-հեռուստատեսության, մամուլի բացակայության պայմաններում մարդկանց հոգեւոր պահանջը բավարարող միակ միջոցը մնում էր գիրքը: Ահա թե ինչու շրջանի վարչակազմի ղեկավար Ա. Հակոբյանի նախաձեռնությամբ 1 տարի առաջ հիմնադրվեց Բերձորի քաղաքային գրադարանը: Հիմնական գրականությունը, մոտ հինգուկես հազար կտոր գիրք, որ գնվեց վարչակազմի միջոցներով, բաղկացած է հայ, ռուս, արտասահմանյան դասականների հատորային գործերից, մանկական, պատմագիտական, լեզվաբանական, հոգեւոր գրքերից:

Անձնական գրադարաններից նվիրատվություններ են կատարել ԵՊՀ արեւելագիտության ֆակուլտետի դեկան Գ. Մելիքյանը, Քաշաթաղի շրջանի բուժմիավորման գլխավոր բժիշկ Արցախ Բունիաթյանը, բանաստեղծ Իգնատ Սամյանը, Բերձորի հոգեւոր հովիվ Աթանաս վարդապետ Սովսիսյանը եւ շատ-շատերը:

Այժմ Բերձորի գրադարանն ունի մոտ 400 ընթերցող, ստանում է 16 անուն թերթ ու պարբերական, մեկ օրում սպասարկում է 20-30 ընթերցողի, այդ թվում նաեւ Շուշիի եւ Գորիսի բուհերում սովորող ուսանողներին: Գրադարանի տնօրեն Սոնա Հովեյանը երախտագիտությամբ նշեց օրերս մշակույթի նախարարության միջնորդությամբ Ազգային գրադարանից ստացված 200 կտոր գրականության մասին:

ԼԻԱՆԱ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

Մոլիերը մեր թատրոններում

Ֆրանսիական մշակութային օրերը Հայաստանում շարունակվում են: Նոյեմբերի 13-ին եւ 14-ին Երեւանի երկու թատրոններում բեմականացվեցին երկու տարբեր ներկայացումներ: Նոյեմբերի 13-ին Երեւանի տիկնիկային թատրոնը խամաճիկների թատրոնում ներկայացրեց «Մոլիերի աշխարհում» տիկնիկային ներկայացումը, ըստ Ժան Բատիստ Մոլիերի «Ժլատը» եւ «Սկապենի արարքները» պիեսների: Բեմականացված էր Մոլիերի ժամանակաշրջանն իրեն հատուկ կլասիցիստական չափանիշներով: Ֆրանսիական միջավայրը ներկայացնող հայ դերասաններն իրենց հագուստներով ու Ֆրանսիայի հերոսներին կերպավորող անուններով փոքրիկ հանդիսատեսին զվարճացնում էին դրամատուրգի սուր հումորով: Ճարպիկ Սկապենի ծառայի եւ նրա տերերի պատմությունը, խճճված իրադրություններով, հետաքրքրություն էր առաջացնում դերասանների պրոֆեսիոնալ կատարմամբ: Բոլոր պարագաներում իր գլուխը չկորցնող եւ հանգամանքներից օգտվող ծառան իր ճարպկությամբ ու հնարամտությամբ կարողանում էր «լեզու գտնել» իրենց սոցիալական դիրքով բարձր գտնվող տերերից եւ սիրահարությունից «գլուխը կորցրած» նրանց որդիների հետ: Հաղթահարելով «անհավասար» ամուսնությունը, խելացի ծառան ապահովում է իրեն շահելով հանդիսատեսի համակրանքը: Ներկայացման բեմադրիչն էր Արմեն Սաֆարյանը, իսկ տիկնիկների հեղինակը եւ նկարչական ձեւավորողը՝ Գեղամ Գուլիկյանը:

Նոյեմբերի 14-ին Երեւանի մնջախաղի պետական թատրոնում Ժիրայր Դադասյանի բեմադրությամբ ներկայացվեց Շառլ Բոդլերի բանաստեղծությունների մոտիվներով «Չարի ծաղիկներ» ներկայացումը: Ռեժիսոր բեմադրիչ Ժիրայր Դադասյանը, որն այս ներկայացման մեջ նաեւ դերասան էր, ասաց, որ իր ցանկությունն է եղել բեմականացնել նույն հեղինակի «Փարիզյան մելամաղձ» բանաստեղծությունների շարքը, բայց որոշակի պայմաններից ելնելով (չնշեց, թե ինչ պայմաններ են, քանզի չի սիրում դժգոհել դժվարություններից), բեմադրել է այս շարքը: Իսկ այն հարցին, թե դժվար չէ՞ր արդյոք այդպիսի հեղինակի հետ գործ ունենալ, ասաց, որ մնջախաղի թատրոնում դժվարը թատերական կառուցվածք ստեղծելն է, այն կառուցվում է դրամատիկական հիմքի վրա, երբ այս «ոսկե կանոնը» պահպանվեց, ապա ներկայացումը հաջողված է ու նյութն էլ մատչելի հանդիսատեսին: Բեմադրությունը հաջողվել է, եւ դա վկայեց դահլիճի բուռն ընդունելությունը: Պրեմիերային ներկա էր ֆրանսիական դեսպանության մշակութային կցորդ Ժենե Մելքոնյանը: Նրա կարծիքով, ներկայացումը տալիս է բոդլերյան պոեզիայի մի հրաշալի պատկեր:

Ֆրանսիացի պոետի չորսբոլորը կանացի կերպարանքներ ստացած սատանայի («Լավ գիտե, որ արվեստի սիրահար է իմ հոգին») նուրբ ու բարդ կապանքներում գեղեցիկի, հաճույքի, բնության հրաշքի սիրահարի որոնումներին կարող են հաղորդակցվել եւս տասնմեկ անգամ: Ներկայացումներն անցկացվում էին «Ֆրանսիական թատրոնը Հայաստանում» ծրագրի շրջանակներում, ծրագրի հովանավորն էր «Ֆանտոն» ընկերությունը:

ԳՈՀԱՐ ՍԱՐՈՅԵԱՆ

Ուխտագնացություն

Տարոն Ղափլանյանի ֆիլմի պրեմիերան

Լուսե մի լիճ ու քանդված եկեղեցի, ծերունազարդ վսեմ Մասիս ու անեզր երկինք ձգված բազում խաչքարեր... փշալարեր՝ փակող ճամփան սուրբ վայրերի, որ պահում ես մտքում անվերջ: Չտեսնված, բայց եւ լսված մեր պապերից հեքիաթային դրախտավայրն այդ: Ու չես զգում այն պահը, սրտի թրթիռն այն ծերուկի՝ ամեն անգամ իր հայրենի տունը հիշելիս:

Քելե՛, լաո...

Ու թե մեջդ հանկարծ մի օր այդ կարոտը որպես անբուժ հոգիդ խառնի, կզգաս թեկուզ մասն ամբողջի:

Քելե՛ երթանք մըր էրգիր...

1909 թ.: Սուրբ Կարապետ, Մշո Սուրբ վանք ու Տարոնի լայնարձակ դաշտ..., Չենոք Գյալ, Խրիմյան Հայրիկ ու երբեմնի շեն դպրության տաճար:

Փա՛ռք քեզ, լո՛ւյս իմաստության...

Սակայն այսօր որպես վկա չար անցյալից ավերակներ... 1998 թ.: Ուխտագնացներ... Սեպուհ Աշճյան եւ պատարագ՝ Սուրբ Կարապետի փլատակներում: Մատաղացու մի կենդանի... դհոլ, զուռնա, Նաիրյան աղջիկների հեզաճկուն պար ու պապենական հին երգերի զարթոնք...

«Ուխտագնացություն Մշո Սուրբ Կարապետ» ֆիլմի 4 պրեմիերան «Մոսկվա» կինոթատրոնում էր եւ նվիրված էր քրիստոնեության 1700-ամյակին: Մտահղացումը արքեպիսկոպոս Սեպուհ Աշճյանի, ֆիլմի ռեժիսոր՝ Տարոն Ղափլանյան, երաժշտական ձեւավորումը՝ Արթուր Շահնազարյանի: Ֆիլմի նկարահանումները տեւել են վեց ամիս եւ հովանավորվել սփյուռքահայ բարերարների, Աշճյան սրբազանի կողմից: Ֆիլմում նկարահանվել են մոտ 10 համույթներ («Անդրանիկ», «Սեբաստիա», «Սարաբուկ»...):

ՕՖԵԼՅԱ [illegible]

ՕՐԱՑՈՅՑ

Նոյեմբերի 17

- 1771 թ. ծնվել է անգլիացի սոցիալիստ-ուտոպիստ Ռոբերտ Օուենը: Նա մանկուց նկատում էր հասարակ մարդկանց ծանր կյանքն ու նպատակ դնում ստեղծել մի հասարակություն՝ հիմնված հավասարության եւ արդարության վրա: Սակայն Օուենի կոմունիստական իդեալական համայնք ստեղծելու փորձը ձախողվեց, ինչպես եւ հարյուր տարի անց բոլշեւիկների փորձը:
- 1887 թ. ծնվել է անգլիական զինվորական գործիչ Բեռնարդ Մոնթգոմերին: Նա Մեծ Բրիտանիայի զինուժի ամենաաչքի ընկնող ղեկավարներից էր Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում:
- 1970 թ. Լուսին է հասցվել խորհրդային նշանավոր «Լուսնագնաց»-ը, որը նախատեսված էր Լուսնի վրա հետազոտություններ կատարելու եւ նրա մակերեւույթով առաջ շարժվելու համար:
- Այսօր լրանում է գրականագետ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Սերգեյ Սարինյանի ծննդյան 75-ամյակը:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մաթեուսը կրկնում է Ռավելիի ռեկորդը

Անցած կիրակի օրը մի շարք ֆուտբոլային ընկերական հանդիպումներ տեղի ունեցան աշխարհի խաղադաշտերում։ Ահա դրանցից մի քանիսի արդյունքները. Հոլանդիա-Չեխիա՝ 1-1, Իսպանիա-Բրազիլիա՝ 0-0, Ֆրանսիա-Խորվաթիա՝ 3-0, Իտալիա-Բելգիա՝ 1-3, Ավստրալիա-Բրազիլիա (երիտասարդական)՝ 0-2, Նորվեգիա-Գերմանիա՝ 0-1։

Այս վերջին խաղը, որն անցկացվեց Օսլոյում, հատկանշական էր նրանով, որ 39-ամյա Լոթար Մաթեուսը Գերմանիայի հավաքականի կազմում խաղադաշտ մտավ 143-րդ անգամ։ Նա արդեն շատ երկար տարիներ պաշտպանում է երկրի գլխավոր թիմի պատիվը, հանդես է եկել կիսապաշտպանի և պաշտպանի դերերում, բազմաթիվ գոլեր է խփել մրցակից թիմերի դարպասը։ Հավաքականի կազմում Մաթեուսը մասնակցել է աշխարհի ու Եվրոպայի մի քանի առաջնությունների։

Մի շաբաթ առաջ վետերանը նշեց իր ակումբին՝ Մյունխենի «Բավարիային», հրաժեշտ տալու օրը՝ դեկտեմբերի 18, երբ երկրի առաջնության խաղում իր թիմը կհանդիպի Լևերկուզենի «Բայերի» հետ։ Մաթեուսը պատրաստվում է եկող տարվա սկզբից հանդես գալ ԱՄՆ-ի սոկկեր-լիգայում՝ «Նյու Յորք-Նյու Ջերսի մետրոսթար» թիմի կազմում (դրանով իսկ նա գնում է իր նշանավոր հայրենակից Ֆրանց Բեկենբաուերի հետքերով)։

Հավաքականի կազմում ունեցած ելույթների թվով Մաթեուսը կրկնեց մեկ այլ նշանավոր ֆուտբոլիստի՝ Թոմաս Ռավելիի արդյունքը։ Վերջինս 143 անգամ պաշտպանել է Շվեդիայի հավաքականի դարպասը։ Նրանք իրենց ազգային հավաքականների կազմերում շատ խաղեր անցկացրած հաջորդ երեք ֆուտբոլիստներին. Մաջեդ Աբդուլահ (Սաուդյան Արաբիա) 140, Կլաուդիո Սուարես (Մեքսիկա) 130, Մարսելո Բալբոա (ԱՄՆ) 127 հանդիպում։

ԼՈՒՐԵՐ

Սամբիստները վերադարձան մեդալներով

Իսպանիայի Գիոն քաղաքում անցկացվեց սամբո ըմբշամարտի աշխարհի հերթական առաջնությունը, որտեղ 28 երկրների մարզիկներ հանդես եկան։

Առաջնությանը մասնակցեցին նաև Հայաստանի սամբիստ-սամբիստուհիները։ Վերջին տարիներին մեր հանրապետության ներկայացուցիչները միշտ էլ հաջող են հանդես գալիս աշխարհի ու Եվրոպայի առաջնություններում։ Գիոնում տեղի ունեցած մրցաշարը ևս բացառություն չկազմեց. Հայաստանի մարզիկները տուն վերադարձան 4 մեդալներով։ Ոսկե մեդալով պարգևատրվեց երևանցի սամբիստուհի Արևիկ Կարապետյանը, որը հաղթանակի ուժեղագույնի կոչումը նվաճեց 44 կգ քաշային կարգում։ Աշխարհի չեմպիոնի կոչմանը մոտ էին երևանցի Գոհար Գևորգյանը (52 կգ), գյումրեցի Երվանդ Գրիգորյանը (52 կգ) և նորհաճընեցի Վահան Խոջոյանը (62 կգ), սակայն նրանք ի վերջո բավարարվեցին բրոնզե մեդալներով։

Օլիմպիադայի ուղեգրերի համար

Երեկ Ստամբուլում սկսվեցին 2000 թ. օլիմպիական խաղերի և Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարերը։ Այս անգամ Հայաստանի բռնցքամարտիկները հանդես կգան միայն օլիմպիական ուղեգրերի համար մղվող մենամարտերում։ Ստամբուլի ռինգ կմտնեն վանաձորցի Վախթանգ Դարչինյանը (51 կգ քաշային կարգ), երևանցի Արսյոմ Սիմոնյանը (57 կգ), աբովյանցի Գագիկ Անտոնյանը (71 կգ) և գյումրեցի Բագրատ Օհանյանը (91 կգ-ից բարձր)։ Հիշեցնենք, որ նախորդ՝ Բուխարեստում կայացած մրցումներում Դարչինյանն ու Օհանյանը աշխարհամասի առաջնությանը մասնակցելու իրավունք էին նվաճել։ Այս անգամ մեր հավաքականի բռնցքամարտիկները չեն պայքարի Եվրոպա-2000-ում հանդես գալու համար։ Հայաստանի բռնցքամարտիկների հետ Ստամբուլ է մեկնել մեր ճանաչված մարզիչներից մեկը՝ Արմեն Անտոնյանը։ Իսկ մրցումները սպասարկողների թվում է միջազգային բարձրագույն կարգի մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանը։

Շախմատիստներ-շախմատիստուհիներ մրցախաղը

Իսպանիայի Մարբելա քաղաքում անցկացվեց արդեն ավանդական դարձած մրցախաղ աշխարհի ուժեղագույն շախմատիստուհիների և վետերան շախմատիստների հավաքականների միջև։

Կանանց թիմում ընդգրկված էին աշխարհի չեմպիոնուհի Սե Ջժունը (Չինաստան), փոխչեմպիոնուհի Ալիսա Գալյամովան (Ռուսաստան), նախկին չեմպիոնուհի Մայա Չիբուրդանիձեն (Վրաստան), հայտնի շախմատիստուհիներ Ջժու Չենը (Չինաստան), Պիա Կրամլինգը (Շվեդիա)։ Շատ տպավորիչ էր «սենյորների» կազմը՝ աշխարհի նախկին չեմպիոններ Վասիլի Սմիսլով (Ռուսաստան) և Բորիս Սպասկի (Ֆրանսիա), ինչպես նաև Վիկտոր Կորչնոյ (Շվեյցարիա), Լայոշ Պորտիշ (Հունգարիա), Վլաստիմիլ Հորտ (Չեխիա)։ Նրանցից ամենաավագը Սմիսլովն է՝ 78 տարեկան։

Մրցամարտն անցկացվեց այսպես կոչված շխևենինգենյան մրցակարգով, երբ մի թիմի խաղացողը հերթով հանդիպում է մյուս թիմի բոլոր անդամների հետ։ Երկու շրջանով անցկացված մրցամարտում զգալի առավելությամբ հաղթեցին ուժեղ սեռի ներկայացուցիչները, ինչը հաստատում է նաև հաշիվը՝ 30,5-19,5։ Հաղթող թիմին բոլորից շատ միավոր բերեց 68-ամյա Կորչնոյը։

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելը հայտարարում է աշխատանքային անվտանգությունն ապահովող միջոցների մրցույթ։

Այն կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին, պայմաններին ծանոթանալու համար կարող են դիմել հետևյալ հասցեով. Երևան, Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28 70 66։ Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. նոյեմբերի 30-ը, ժամը 12:00-ն է։

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ՝ գործառնային արտադրության միջանկյալ տեսակի մտոցների համար։

Այն կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին, պայմաններին ծանոթանալու համար կարող են դիմել հետևյալ հասցեով. Երևան, Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28 70 66։ Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. նոյեմբերի 30-ը, ժամը 12:00-ն է։

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ-ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԽԱՉԲԱՌ

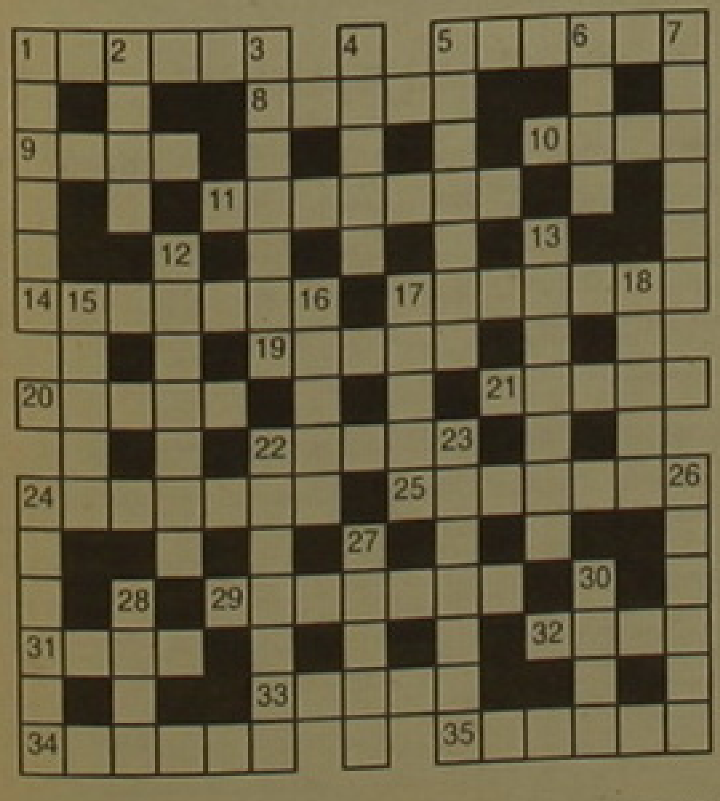

Ուղղահայաց

1. Հռոմեական քաղաքական գործիչ, Հուլիոս Կեսարի դեմ դավադրության կազմակերպիչներից։ 2. Մ. թ. ա. VII-VI դդ. հույն բանաստեղծուհի։ 3. Թանկարժեք զարդաքար։ 4. Գյուղ Հայաստանի Կոտայքի մարզում, Հրազդան գետի ձախ ափին։ 5. Ակնալճից սկիզբ առնող գետ։ 6. Հայաստանի հնագույն մայրաքաղաքներից։ 7. Մորտածեւ։ 12. Օդու տեսակ։ 13. Անգլիացի ֆիզիկոս, էլեկտրամագնիսական դաշտի մասին ուսմունքի հիմնադիրը։ 15. 1920-21 թթ. Ադանայում հրատարակված հայ լեգեոնականների պաշտոնաթերթը։ 16. Գիշատիչ կենդանիների ընդհանուր անունը։ 17. Յուրաքանչյուր պետության զինված ուժերի ամբողջությունը։ 18. Գետ Ռուսաստանի Չիտայի մարզում։ 22. Բեռնավորված ուղտերի շարան։ 23. Մերկուրի մոլորակի հայկական անվանումը։ 24. Ըստ Աստվածաշնչի մեծագույն մարգարե։ 26. Անդրկովկասում և Մերձավոր Արևելքում տարածված փայտե սեղանաձև իրանով հարվածվող նվագարան։ 27. Վարչական կենտրոն Ճապոնիայում։ 28. Որևէ իրավունք ստանալու մասին պաշտոնական հայտարարություն։ 30. Թիֆլիսում 1906-ին լույս տեսած հայերեն բոլշևիկյան առաջին լեգալ պարբերականը, որը խմբագրել են Ս. Շահումյանը, Ս. Սպանդարյանը, Ս. Երզնկյանը։

Հորիզոնական

1. Նորաստեղծ պետություն Եվրոպայում։ 5. Բանջարաբույս։ 8. Ըստ հունական դիցաբանության տիտանուհի, որը նույնացվել է Հերայի հետ։ 9. Եդեսիա քաղաքի հին անվանումը։ 10. Կշռի և չափի միավոր։ 11. Նվագախմբի, պարախմբի, երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար։ 14. Ջրամբար Արցախում։ 17. XVIII դ. ֆրանսիացի դրամատուրգ, «Սևիլյան սափրիչ» կատակերգության հեղինակը։ 19. Գյուղ Հայաստանում, Երևան-Արտաշատ խճուղու վրա։ 20. Կտորեղենի առևտրական։ 21. Ֆրանսիացի գրող, համաշխարհային գրականության մեջ զավեշտական վեպի մեծագույն ստեղծողներից է։ 22. Գետի կամ լճի քարաժայռից առաջացած ափը։ 24. Հայ դուդուկահար։ 25. Իսպանացի նշանավոր երգիչ։ 29. Բրազիլական «Հանուն սիրո» կինոսերիալի հերոս։ 31. Քաղաք Չինաստանում, Շենսի նահանգի վարչական կենտրոնը։ 32. Հայ գրող։ 33. Անակնկալ դեպք, պատահար, դիպված։ 34. Արեգակնային համակարգության մոլորակ։ 35. Տիեզերքում երկնային մարմինների շարժման հետագիծը։

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Մեդեա։ 2. Ոգի։ 3. Անանդ։ 5. Հեքում։ 6. Ֆարադ։ 8. Շղարշ։ 9. Անխել։ 10. Շամամ։ 12. Կարաս։ 15. Սակերես։ 17. Բայազետ։ 19. Խոռալ։ 20. Վերդի։ 21. Հոլին։ 22. Շիլկա։ 27. Բեհեզ։ 29. Արգոս։ 31. Հուսար։ 32. Սամար։ 34. Օֆորտ։ 36. Հեղեղ։ 39. Փերակ։ 40. Գայու։ 43. Գիր։

Հորիզոնական

4. Ֆերգանա։ 7. Սելես։ 9. Անբան։ 11. Աղանդ։ 13. Բազում։ 14. Ծառավ։ 16. Արձել։ 18. Փարախ։ 22. Շաբաթ։ 23. Մորեխ։ 24. Գորիս։ 25. Բես։ 26. Ժախ։ 27. Բարդի։ 28. Շիպկա։ 30. Հեգել։ 33. Արճեշ։ 35. Շուման։ 37. Մերֆի։ 38. Լենոն։ 39. Փափագ։ 41. Ալպեր։ 42. Ռավել։ 44. Բարիտոն։

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՅՑ

17 Նոյեմբեր

Հ1

17.00 Հայլուր
17.20 Նոր սերունդ
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 Ռուբիկոն
19.30 Հեռուստասերիալ «Կրքեր»
20.00 Այսօր
20.25 Արտակարգ պահ
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Հեռուստակատալոգ
21.50 Ասպեկտ
22.15 Ծիծաղի տուն (տեսագրությունը կատարվել է հոկտեմբերի 20-ին)
23.05 Տագնապ
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.20 Ռուբիկոն+

Պրոմեթևս

9.05 Վաղ առավոտյան
10.00 Մուլտֆիլմ
10.30 Սերիալ «Կանանց աշխարհը» (8-րդ մաս)
11.15 Ծանոթ անծանոթը
11.35 Ռուբեն Աղայան 70
12.00, 18.00, 20.30, 1.00 Լուրեր
18.20 Մուլտֆիլմեր
18.30 Վավ սերիալ «Բնության պահապան» (13-րդ մաս)
18.55 Գ/Ֆ «Սևանի ձկնորսները»
20.05 Երաժշտական ծրագիր «Մոլի բանալի»
21.00 Սերիալ «Կանանց աշխարհը» (9-րդ մաս)
21.50 Մոսկվան և ընկ.
22.25 Հայրիկ Մուրադյան
22.40 Ուշ երեկոյան
23.20 Գ/Ֆ «Վտանգավոր բիզնես»
01.20 Գ/Ֆ «Եգիպտոսի արքայազնը»

Ա1+

9.00 Տոմար
ավարտին Ավետա (կրկնություն)
19.00 «Չոջիկը» ներկայացնում է բնաշխարհ
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Սուրհանդակ
19.50 Մանուկի խոսնակ
20.00 Գիսաստղեր
20.30 Կամ... կամ
21.10 Չոջիկ
21.50 Գ/Ֆ «Քայլ դեպի առաջ»
24.00 Անդորր
0.05 Երաժշտական դադար
0.10 Մութ սենյակ
0.30 Ֆասոն (Fasion ծրագրի շաբաթվա ընտրանի)
0.55 Գ/Ֆ «Կրկնակի կասկած»

Շանթ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերանս «Ինչպես էր կապիկը քանկություն փնտրում», «Ինչպես կապիկները դարձան օլիմպիականներ»
16.50 Հրաշալի ընկերախումբ
17.00 Ջունգլիների կանչը
17.30 ...Մինչև 16 և բարձր
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.25 Դիմակներ շոու
19.55 Մարդը և օրենքը
20.40 Սերիալ «Գնչուհի»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
23.00 Գ/Ֆ «Գնացքի մեծ կողոպուտ» (դերերում Շ. Քոների, Դ. Սադերլենդ, ԱՄՆ, 1979 թ.)
01.00 «Մոլորությունների ժողովածու»
01.30 Նորություններ
01.50 Գ/Ֆ «Ռիսք» հյուրանոցը» (դերերում Դ. Ուեսթն, Ռ. Մուրենո, Դ. Սիփլեր, ԱՄՆ, 1976)

ՌՏՌ

7.30-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
9.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.20 Հոմեոպաթիա և առողջություն
10.30 Հեռուստահանդես «Արենա սպորտ»
11.00 Հոմեոպաթիա և առողջություն
11.10 Սերիալ «Գնչուհին»
12.00 Սերիալ «Մեր գաղտնիքի ամառը»
13.00 Իմ ընտանիքը
13.50 Հոմեոպաթիա և առողջություն
14.00, 18.00, 20.00, 22.00 02.00 Լուրեր
14.20 Հեռուստախաղ «Հարյուրը մեկին»
15.10 Սերիալ «Անտոնելա»
16.05 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
17.00 Խանութ բազմոցի վրա
17.20 Բժշկական լրատու
17.30 Մուլտֆիլմեր «Շապոկլյակ», «Ռուդի կարուսել»
18.20 Աշտարակ
18.55 Սերիալ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.30 Ռուսական սերիա «Բանալու պտույտը»
21.25 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
22.45 Կինոյի ժամ. Բորիս Շչերբակովը և Միխայիլ Ժիգալովը «Տեսակցությունների տուն» դետեկտիվում
00.25 «Ընտրություն». կենտրոնական ընտրական կոմիտեի օրագիրը
00.40 Հերթապահ բաժանմունք
00.55 Կինո+TV
02.20 Խանութ բազմոցի վրա

digitised by A.R.A.R.@

USAID

AED

Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթության զարգացման ակադեմիան (AED)

հայտարարում են

ԱՄՆ-ում կայանալիք «Կանանց հասարակական կազմակերպությունների կառավարման զարգացումը» վերապատրաստման ծրագիր եւ հրավիրում են Հայաստանի հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին եւ համայնքների ակտիվ գործունյա կանանց մասնակցելու ծրագրին: Այն նպատակ է հետապնդում խթանել հասարակական կազմակերպությունների զարգացման գործընթացը եւ բարելավել հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների կազմակերպչական հմտությունները, ինչպես նաեւ տնտեսական եւ հասարակական խնդիրները լուծելու ունակությունը:

Ծրագիրը տեղի կունենա ԱՄՆ-ում

Ծրագրի ժամկետներն են. 2000 թ. **հունվարի 9-ից փետրվարի 5-ը**

Ծրագրին հավակնորդները պետք է ներկայացնեն ոչ կառավարական կազմակերպություններ կամ լինեն համայնքների ակտիվ գործունյա կանայք, որոնք

1. Նշանակալի հետաքրքրություն ունեն իրենց ոչ կառավարական կազմակերպության զարգացման գործում.
2. Կազմակերպության աշխատանքներում ունեն կարեւոր ներդրում.
3. Ունեն երկարատեւ աշխատանքային փորձ իրենց կազմակերպությունում.
4. Պատրաստ են սովորելու, նոր գաղափարներ ընդունելու եւ ընդունակ են գործնականից նոր գիտելիքներ եւ փորձ ձեռք բերելուն.
5. Լիարժեք հասկանան ոչ կառավարական կազմակերպության զարգացման խնդիրների շրջանակը եւ օժանդակել դրանց լուծմանը:

Ծրագրի մասնակիցները կընտրվեն մրցութային եղանակով: Յուրաքանչյուր հավակնորդ կգնահատվի ըստ հատուկ մշակված չափանիշների եւ բարձր միավոր ստացածների հետ ընտրական հանձնաժողովը կանցկացնի հարցազրույց:

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար խնդրում ենք դիմել AED-ի գրասենյակ ոչ ուշ, քան 1999 թ. **նոյեմբերի 22-ը, ժամը 18:00-ը:**

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել

Անահիտ Երնջակյանին

կամ

Լիլիթ Գաստարյանին:

Կրթության զարգացման ակադեմիա հետեւյալ հասցեով՝ Այգեձորի նրբանցք 54ա, Երեւան:
*Հեռ. **27-17-20, 27-70-08, 74-02** (կառավարական), **AT&T/FAX 151-945**, էլ-փոստ: aed@arminco.com*

ԳԻՏԵ՞Ք ԱՐԴՅՈՔ, ՈՐ...

Երեւանում բրիտանական դեսպանատան գործարար կապերի բաժինը, ցուցաբերելով աջակցություն բրիտանական ընկերություններին, ինչպես նաեւ նպաստելով Բրիտանիայի եւ Հայաստանի միջեւ առեւտրական կապերի զարգացմանը, նպատակ ունի խթանել բրիտանական ապրանքների վաճառքը Հայաստանում:

Բրիտանական դեսպանատան գործարար կապերի բաժինը հրավիրում է անհատ ձեռներեցների, ինչպես նաեւ ընկերությունների դառնալ Հայաստանում բրիտանական ապրանքների կամ ծառայությունների առաքող: Հետաքրքրություն ցուցաբերողների համար դեսպանատունը կգտնի հարմար մատակարարող կամ գործընկեր Բրիտանիայում:

Մենք աջակցում ենք նաեւ տեղացի գործարարներին բրիտանական ապրանքների, ծառայությունների կամ ցուցահանդես-վաճառքների մասին ինֆորմացիա ձեռք բերելու գործում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել հետեւյալ հասցեով՝ բրիտանական դեսպանատուն, Երեւան

Չարենցի 28 փ., 375025
Հեռ. (3742) 553 081, 570 187, 151 841/2
Ֆաքս (3742) 151 807
Էլ. փոստ britemb@arminco.com

Գործարար կապերի բաժնի ղեկավար՝ Դանկան Նորման
Գործարար կապերի բաժնի ներկայացուցիչ՝ Միսակ Վարդանյան
Գործարար կապերի բաժնի աշխատակից՝ Արմինե Դեւոնդյան

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելն աշխատանքի է հրավիրում խարտուղարի: Պահանջվում է անգլերեն լեզվի մասնագիտական բարձրագույն կրթություն, համակարգչային գիտելիքների տիրապետում:

Ցանկացողները մինչեւ 1999 թ. նոյեմբերի 22-ը ռեզյումեները կարող են ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, գլխավոր վարչական տնօրենի ընդունարան, հեռ. 281052 կամ 289204:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ Գեղանիստ, Արքաթ, Արմաշ, Երասխ, Սուրենավան, Գետափ, Կուտական, Ծովակ, Ծով, Շիկահող, Հանդ գյուղերի հեռախոսային բաժանորդային ցանցի վերակառուցման համար: Այն շինարարական կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին պայմանների, ինչպես նաեւ աշխատանքների մասնագրերի փաթեթը կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Արմենտել ՀՁ, Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28 70 66:

Մրցույթին մասնակցելու արժեքը կազմում է 3 հազար դրամ (անվերադարձ), որը պետք է վճարվի Արմենտել ՀՁ ՓԲԸ հաշվին (Մարյան 22, «Հայկապբանկ» ՓԲԸ հ/հ 151001000562): Վճարման անդորրագիրը պետք է ներկայացնել մրցութային փաթեթը վերցնելիս:

Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. նոյեմբերի 23-ը, ժամը 12:00-ն է:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
հատուկ դասընթացների բաժին

Համակարգչային դասընթացներ. 1999 թ.

WINDOWS 95	*Նոյեմբերի 22-ին եւ 24-ին*
WORD 97	*Նոյեմբերի 29-ին եւ դեկտեմբերի 2-ին (I փուլ)*
	Դեկտեմբերի 6-ին եւ 9-ին (II փուլ)
EXCEL 97	*Դեկտեմբերի 13-ին եւ 16-ին (I փուլ)*
	Դեկտեմբերի 20-ին եւ 23-ին (II փուլ)

■ Վերը նշված դասընթացների յուրաքանչյուր փուլի արժեքն է 20 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

E-MAIL, INTERNET Նոյեմբերի 23-ին, 26-ին եւ 30-ին

Դասընթացի արժեքն է 30 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

WEB PAGE-երի ստեղծում եւ ձեւավորում Դեկտեմբերի 3-ին, 8-ին, 10-ին եւ 14-ին

Դասընթացի արժեքն է 40 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

◇ Յուրաքանչյուր ուսանող կաշխատի իր անհատական համակարգչով
◇ Դասերը կընթանան հայերեն (անհրաժեշտության դեպքում նաեւ անգլերեն)
◇ Դասընթացները տեղի կունենան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ), 9d սենյակում, ժամը 16:00-20:15-ը
◇ Ուսանողներին կտրվեն համապատասխան բացատրագիր եւ վկայագիր
◇ Յուրաքանչյուր փուլում կընդգրկվեն առաջին 15 գրանցվածները
◇ Վճարման եւ գրանցման համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9:30-17:00, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից
◇ Այն դիմորդները, ովքեր միանգամից կգրանցվեն չորս եւ ավելի փուլերի, կվճարեն 10 տոկոս զեղչով

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9:00-17:30 կամ զանգահարել 27-16-58 հեռախոսահամարով

USAID

AED

Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED)

տեղեկացնում են

տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը կկայանա **նոյեմբերի 19-ին, ժամը 11:30-ին** Թեքեյան մշակութային կենտրոնում *(Խանջյան 50)*:

Հանդիպմանը կմասնակցեն TACIS-ի հայաստանյան գրասենյակի գործադիր տնօրեն

Արա Հակոբյանը,

ՀՀ արդյունաբերության նախարարության արտաքին շուկաների եւ տարածաշրջանային համագործակցության վարչության պետ

Տիգրան Դավթյանը:

Թեման **«Միջազգային առեւտրի հետ կապված հիմնահարցերը Հայաստանում. առեւտրի բարելավման պայմանները եւ Միջազգային առեւտրի կազմակերպությանը ՀՀ անդամակցության կարգավիճակը»:**

WÜRTH — DER MONTAGEPROFI

Գերմանական Adolf Würth ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղը աշխատանքի է հրավիրում 23-40 տղամարդկանց՝ որպես առեւտրային գործակալ/խորհրդատու: Թեկնածուները պետք է բավարարեն հետեւյալ պայմաններին.

1. Տեխնիկական կամ ճարտարագիտական բարձրագույն կրթություն
2. Հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն կամ գերմաներեն լեզուների իմացություն
3. Անձնական մեքենա բարվոք վիճակում
4. Վարորդական իրավունք

Ցանկացողները կարող են դիմել ք. Երեւան, Կոմիտասի 26 հասցեով: Դիմումների հանձնման վերջին ժամկետն է նոյեմբերի 17-ը, ժամը 18:00:

Վյուրտ ՍՊԸ
ՀՀ, Երեւան 375012
Կոմիտասի պողոտա 26

Հեռ. (3742) 269181
Ֆաքս (3742) 151326

ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (590000), տեղեկագրքով (1800 դրամ), սկավառակով (3600 դրամ), INTERNET ցանցով (www.arminco.com/spyur; spyur.acc.am; armscape.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2 ... 69150 ... Տպաքանակը 4000 Ստորագրված է տպագրության 16. 11. 1999 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@